

AZ
ERDÉLYI R. KATH. STATUS

SZÉKELYUDVARHELYI
FŐGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1908/1909. TANÉV VÉGÉN.

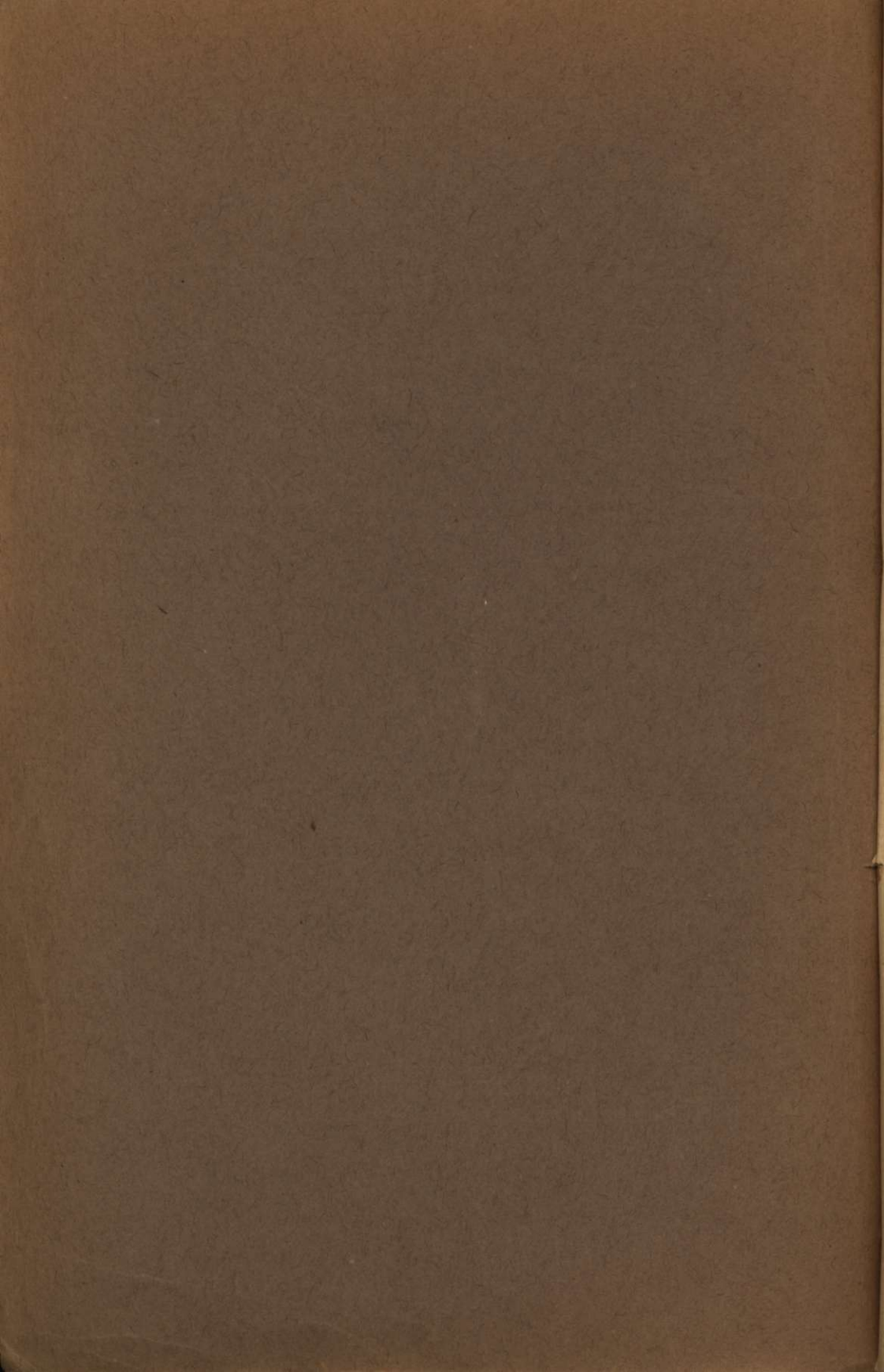
—

KÖZREBOCSÁTJA :
AZ IGAZGATÓSÁG.

SZÉKELYUDVARHELY,
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1909.

AZ

ERDÉLYI R. KATH. STATUS

SZÉKELYUDVARHELYI

FÖGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1908/1909. TANÉV VÉGÉN.

—

KÖZREBOCSÁTJA:

AZ IGAZGATÓSÁG.

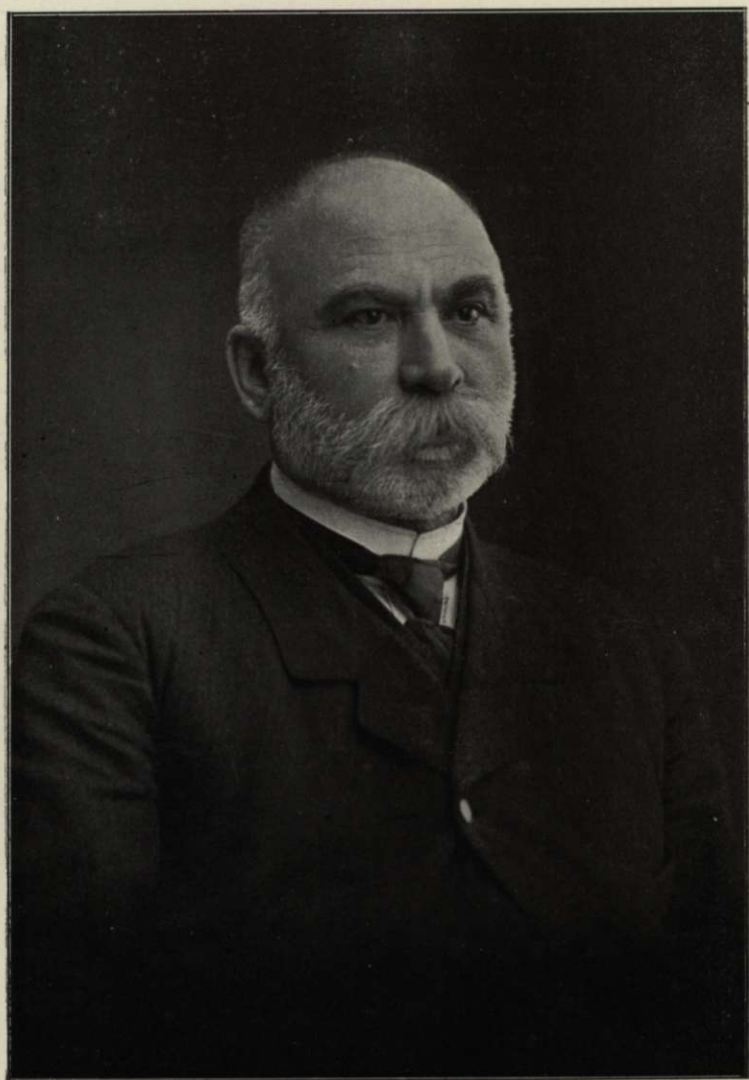

SZÉKELYUDVARHELY,

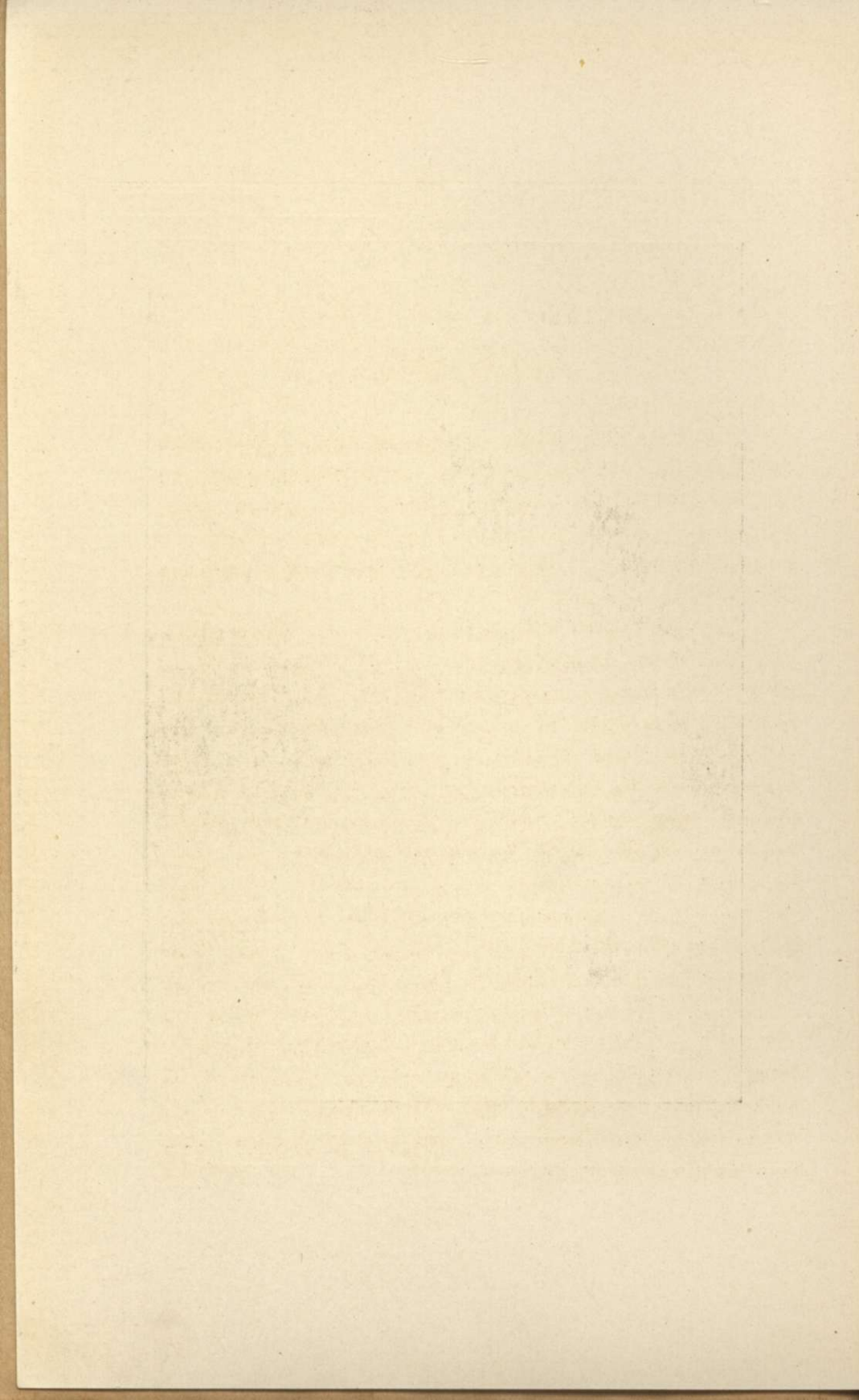
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1909.

42905

SOÓ GÁSPÁR.

Soó Gáspár.

Búcsúznak. Soó Gáspár, intézetünknek igazgatója 30 esztendei fárasztó, de becsületesen végzett munka után megválik gimnáziumunktól. És amikor egy, nagyjában már megfutott életpályának eme fontos pillanatában állunk egymással szemben, oly nehezen tudtuk az első szót leírni, oly nehezen tudjuk elképzelni, hogy valóban búcsúznak . . .

1854-ben született Székelybetlenfalván régi székely nemesi családból. Elemi iskoláit szülőtte falujában elvégezvén, középiskolai tanulmányait a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumban folytatta és fejezte be. Abban a finevelő-intézetben, melynek omladékai ma búsan sóhajtják, hogy az »idő ennek is, annak is rálép a falára«, de sziklaszilárd falai közel 300 éven át büszkén hirdették, hogy »nemes sziveket, erős jellemeket adtam a hazának és egyháznak«; abban az öreg gimnáziumban, mely Ugron Gáborokat, Tibád Antalokat nevelt a hazának, s amelynek rajával lépten-nyomon találkozunk nemcsak Erdélynek, hanem nagy Magyarországnak minden részében. Szegény öreg épület feletted is már kongatják a lélekharangot; elvénhedtél, meg kell halnod! A kolozsvári egyetemen azoknak a Szabó Károly-féle tudósoknak volt tanítványa, kik Horváth István fanatizmusával hirdették a magyar nemzet ősi dicsőségét, főleg a miénket: a székelyek hun eredetét. Tehát ifjú életének fejlődésében minden tényező arra munkált, hogy megerősítse benne a mély, meggyőződéses vallássságot, felgyújtsa az izzó fajszeretetet.

És rálépett a tanári pályára. Ebből a 30 esztendőből kettőt Gyulafehérvárt töltött, a többit köztünk, mint munkatársunk és vezérünk. De hát micsoda elvekkel, miféle elhatározásokkal? Ő maga tárta ki lelkét teljességében, mikor 25-éves jubileuma alkalmával azt a vallomást tette, hogy »ezelőtt 39 évvel lépte át e gimnázium küszöbét, mint szegény székely ifjus az első osztály elvégzése után az erd. róm. kath. status vette gondozása alá és vezette át egyetemi tanulmányain is. Ekkor egy fogadást tett: hogy ennek a státusnak szolgálva rója le háláját. Fogadalmához hű maradt akkor is, mikor nehéz anyagi helyzettel kellett küzdenie és amikor fényes kilátásokkal kecsegtették el innen.«

Nincs életpálya, mely az ember összes képességeinek összhangját annyira megkívánná, mint éppen a tanaré. Hiszen neki valóban teremteni kell: abból a nyers, durva anyagból kiváltani a szunyadó erőket; felkutatni lappangó tehetségeket; irányítani az ifjú kor tüzes fellobbanásait. És erre nem elég az órák pontos betartása, nem elég a kötelesség pusztá teljesítése: ide példa kell. Példa, mely mindig bátran, nyíltan hivatkozhat arra, hogy sohasem ejtett ki olyan szót, amit tettei nem igazoltak volna, amit élete megcáfolt volna. Soó Gáspár ilyen volt. Székely vérenek minden lüktetésével a székely ifjuság boldogulását akarta előre vinni. Ehez pedig szeretet kellett. Szeretet, amely benne eréllyel párosult; amely megtudta szabni, hogy meddig tarthat az engedékenység és hol kell kezdődnie a komoly szigoruságnak. Ezért nem is volt a sok szó embere. Magasan ívelt szemöldökei alól látszólag csak szigoruság nézett ki. De ezért ennek az ajaknak pár kiejtése sokszor az örvény széléről rántotta vissza a veszésnek induló ifjút és ennek a szemnek egyetlen meleg pillantása bizalommal, önérettel töltötte el a megtért ifjút. Láthattuk ezt főképen az újabb időkben, mikor a forrongó életnek hullámcsapásai oly erősen támadják az iskola falait is; amikor az erkölcsi bukásnak, az elzüllesnek annyi alkalmát és eszközét rejte-

geti a társadalom. Puritán élete, igaz vallásossága volt a fáklya, mellyel bevilágíthatott az élet sötét rejtelseibe.

... Közben változtak a viszonyok. Az öreg gimnázium, mely őt szárnyaira bocsátotta, nemcsak megvénült, hanem az ifjuság folytonosan növekedő számának befogadására elégtelennek bizonyult. Új főgimnázium épült és ő abba mint igazgató vonult be. Soó Gáspár kapott az alkalmon és az öregből internátust létesített, melyben 70—80 szegény székely gyermek nemcsak hihetetlen olcsó ellátásban részesült, hanem egyuttal az erkölcsi tisztaság megőrzésének, az egészséges fejlődésnek feltételeit is megtalálta. Ezért fáradt; ezért izgatott; ezért alapítványokat gyűjtött. Multa ... sudavit.

Tanártársaival szemben is mindig az igazi szeretetnek, egymást megértő együttműködésnek volt képviselője. És amikor 1892-ben az új gimnáziumba mint igazgató költözött be, ez a szeretet legfőlegbb növekedett: atyai szeretetté szélesedett ki. Hiányzott belőle a hivatalos nagyképüsködés, a rideg bürokratizmus. Egymást megérteni, közös elvek szerint működni: ez volt igazgatói eljárásának irányítója.

És ezekkel az elvekkel olyan egyetértést teremtett tanári karában, amelyet mindenfelé példaképen emlegettek és ... irigyeltek. Egyetértést, melyet sem a politikai nézeteltérések, sem a társadalmi felfogások nem tudtak felforgatni. Azaz, hogy egyszer mégis! 1905-ben a politika fergetege minket — akkor még fiatalokat — szembe sodort velük — akkor még nem öregekkel. — És az idők szele úgy fúj, hogy mi gyúrtuk le őket. Hát ekkor néhány hétig szótlantul, jupiteri komolysággal járt köztünk. De végső eredményében ebből is a tanúgynek volt haszna: kétségbeejtő pontossággal jártunk az órákra. Sokáig azonba nem bírta ki: rövidesen felvidult. Volt azonban valóságos rémünk is, néhányunknak, akik nagyon kényelmesen vizsgáztunk, vagyis őszintén szólva: évről-évre halogattuk a vizsgázást. (Kiméltük a státust,

hogy ne kelljen több fizetést adnia.) És ezalatt a szó igazi értelmében a nyakunkon lakott. Mindennap megkérdezte: »Mennyire haladtál a szakdolgozatoddal?« Ha pedig ez már készen volt: »Mikor mész a vizsgára?« Mi természetesen mindig az előkészület végén voltunk és hol vidáman, hol idegesen kerestük vidám társaságban a szórakozásokat. De már a hazamenetelnél tudva, hogy a gimnázium kurta terrászáján sétál — saját bevallása szerint is ezzel a sétával a világot gyalog már körüljárhatta volna — jókora kerülőt tettünk. Hiszen neki azt kellett hinnie, hogy mi otthon csak úgy izzadunk a filologia magaslatain és a filozofia mélységein. De azért elébb-utóbb csak diplomát szereztünk. Addig rémítgetett, mert szeretett.

Aki pedig életét fajtájának boldogítására szentelte: annak ki kell vennie részét a társadalmi mozgalmaknak, a közéletnek minden részéből. És itt politikai mestere anyai nagybátyja: Tibád Antal volt. Tehát egy olyan férfiú, ki a régi jó táblabírói világnak egyszerűségét önzetlen, de hajlíthatlan jellemét egyesítette a modern kor óriási tudásával, haladó vágyaival, átalakító küzdelmeivel, És a tanítvány méltó volt mesteréhez. A meggyőződés, az elv mellett rendületlenül kitartott. Sokszor számszerint kicsiny táborban harcolt, de náluk volt az értelem hatalma, a talentum ereje és korábban-későbbben csak győzött, az elv, az igazság.

De minek beszélek én multban? Hiszen ő itt marad közöttünk. Tapasztalatainak gazdag tárházából továbbra is merítünk; szerető szívének tűzénél tovább is melegedni fogunk. Itt marad, mert a szeretet köti ide, ez pedig mindennél erősebb. Tehát a viszontlátásra a további munkában!

*

Az évzáró ünnepélyen a tanári testület és az ifjuság elbucszott Soó Gáspár igazgatótól; az ünnepi beszédet Embery Árpád tanár tartotta.

I.

Adatok a főgimnázium történetéhez az 1908—9. tanévben.

1. Személyi ügyek. A főtanhatóság *Pap* András r. tanárt a csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumhoz áthelyezvén, helyére dr. *Dobos* Ferencz r. tanárt helyezte át csiksomlyóról; *Gáspár* Balázs tanár betegsége folytán az egész tanévben szabadságot kapott s helyére kiegészítő tanárnak *Jancsó* Béla alapvizsgás tanárjelölt neveztetett ki. *Soó* Gáspár igazgató egészségi okokból fél-évi szabadságért folyamodott a tanév kezdetén; ezen idő alatt az igazgatói teendők ellátásával *Tamás* Albert r. tanár bízott meg. *Frölich* Ottót a nmlgu vallás és közokt. Miniszter úr a fennálló szerződésből kifolyólag 82900. sz. a. rendes tanárrá nevezte ki.

2. Az iskolai év tartama. A tanártestület alakuló értekezletét 1908. évi VIII. 29-ikén tartotta meg; a pótló-, javító-, magán- és felvételi vizsgálatok VIII. 31-ikén és IX. 1-én folytak le, az ifjuság beírása IX. 2—4. napjain történt. Az iskolai év IX. 5-ikén ünnepélyes »Veni Sancte«-val és a fegyelmi szabályok felolvasásával kezdődött s VI. 29-ikén záratott be.

3. Tanári tanácskozások. A tanártestület rendes tanácskozásait a »Rendtartás«-ban meghatározott időben, rendkívüli tanácskozásait szükség szerint tartotta meg; amazokon a tanításra, nevelésre és fegyelmezésre s az intézet egyéb ügyeire vonatkozó dolgokat intézett el, emezeken pedig felmerült konkrét eseteket tárgyalt és javaslatokat tett.

4. Igazgatói látogatások. Igazgató az év folyamán minden

tanár előadását ismételten meghallgatta, a tanulók előmeneteléről és viseletéről puhatólozott s ahol intézkedés szükségessége fordult elő, azt megtette; az írásbeli dolgozatokat átnézte és ellenjegyezte, a tanulmányi és fegyelmi naplókat többször betekintette.

5. Főtanhatósági látogatások. A nmlgu vallás és közot. Miniszter úr intézetünk hivatalos látogatásával Szamosi János dr. egyetemi tanár urat bizta meg a folyó tanévben. E látogatás sajnos elmaradt, mert Szamosi János egyetemi tanár, ki Igazgató-tanácsunknak is tagja volt, mindnyájunk nagy fájdalomra f. évi április havában meghalt.

Székhelyi Gróf *Majláth* Gusztáv Károly erdélyi püspök úr önmaga X. 11-én este érkezett hozzánk Csiksomlyóról. Ez alkalommal volt a Congreganisták ünnepélyes felvétele a templomban. X. 12-én d. e. meglátogatta az egyes osztályokat és d. u. elutazott.

A szóbeli érettségi vizsgálatok VI. 8., 9., 11., 12. napjain folytak le *Homor* István szegedi áll. főreálisk. igazgató kormányképviselő elnöklete mellett; az erd. róm. kath. Status képviselője gróf *Mikes* János főesperes, igazgató-tanácsos úr volt.

6. Tanulmányi állapot. A főgimnázium az erd. róm. kath. státus által elfogadott országos tantervhez alkalmazkodott s a tanártestület a nmlgu vall. és közoktatásügyi miniszterium által kiadott utasításokat követte. A rendkívüli tárgyak közül az éneket, zenét, szabadkézi rajzot és az egészségtant tanulták, mintázásra néhányan a helybeli kő- és agyagipari szakiskolába jártak be hetenként egyszer. — A tanítás nem egy folytában, hanem naponként délelőtt és délután történt.

7. Valláserkölcsi állapot. A róm. kath. ifjuság a tanév kezdetétől Szent Imre herceg napjáig naponként, a téli időszakban vasárnapokon és ünnepeken, IV. 15-től kezdve ismét naponként hallgatott szentmisét. Vasárnapokon 8 órakor volt csendes mise s utánna szent beszéd; Ünnepeken pedig 10 v. $\frac{1}{2}$ 10 órakor nagy mise, ilyenkor ezen vett részt az ifjuság. A templomba az ifjuságot hétköznapokon, úgyszintén vasárnapokon és ünnepeken a tanárikar vezette.

A tanév folyamán az ifjuság 4-szer végzett közös szent gyónást és áldozást. 1908. szept. 12-én; dec. 14—15-én; majd

1909. márc. 24. és 25-én és a tanév méltó befejezésül 1909. jun. 9-én. — Örvendetes jelenség, hogy az 1906. év dec. 8-án új életre ébredt Mária-Kongregatio a jelen iskolai évben is szépen virágzott, s gyarapodott. Kegyelmes, jóságos főpásztorunk, *Majláth* G. Károly püspök úr őnmlga 908. okt. 11-én 16 új tagot vett fel a Mária-Kongregatióba. A leventék lelkében mindig emlékezetes marad ez a nap, mert kegyelmes főpásztorunk, aki nagy elfoglaltsága ellenére is megjelent közöttünk, krisztusi szeretetével, fáradhatatlanságával mindenkit lebilincsel, lelkes szavaival pedig kitarító munkásságra, a levante kötelességek odaadó és lelkiismeretes teljesítésére indított. Az ünnepélyes felavatásnál a szent beszédet *Kovács* Antal somlyói képezdei hittanár mondta, melyben szólott a hívőkhöz, szólott az ifjúsághoz, különösen a Mária leventékhez. Rámutatott a XX. század társadalmi bajaira, sebéire, miközben fejtegette azokat a nagy, nemes feladatokat, amik a Mária-Kongregató-kra várnak. Szavai nem voltak a pusztában kiáltó szavai, mert a kongregánisták ettől az időtől kezdve, a kötelességek teljesítésében, főleg pedig a gyakori sz. gyónás és áldozás elvégzésében fáradhatatlanul buzgólkodtak. Közülök többen naponként egyesültek az Úr Jézussal, sőt a Mária-Kongregatioval semmi kapcsolatban sem álló ifjak is jelentékeny számban végeztek sz. gyónást és áldozást. Az elismerés és érdem mind ezekért elsősorban *Mikes* János gróf főesperes plebános urat illet meg, ki a jelen isk. évben is fáradhatatlanul buzgólkodott a Kongregatio felvirágoztatásán s a Mária-Társulatnak úgy anyagiakban, mint szellemiekben nagy segítségére volt. A Kongregatio jelenlegi tisztviselői:

Praeses: Szabó János hittanár.

Praef.: Csató Sándor VII. o. tanuló.

I. assistens: Fülöp István VII. o. tanuló.

II. » Simó László VII. o. tanuló.

Consultorok: Szabó János, Soó László VII., Tóth Károly, Csató Béla VI., Csiki Péter és Gaál János V. o. tanulók.

Lector: Tankó Vilmos. VI. o. tanuló.

Pénztáros: Pongrácz Tamás VII. o. tanuló.

Bibliothecarius; Elczner Sándor VI. o. tanuló.

Sacretarius: Kerezsi Jenő V. o. tanuló,

Püspök úr ő nagyméltóságának intézkedése folytán III. 22-től III. 25-ig az ifjuság a tanártestülettel együtt a husvéti sz. gyakorlatokon részt vett. Ezeket a IV—VIII. o. tanulóknak Reiser György dr. szatmárnémeti nyug. tanár, az I—III. oszt. növendékeknek pedig György Lajos vágási plébános úr tartották a következő sorrenddel:

(Az I—III. osztályos tanulóknak a tornacsarnokban, a IV—VIII. osztályos tanulóknak a nagyteremben.)

Március 22. és 23.

- D. e. $\frac{1}{2}$ 8 órákor szent mise, utána első szent beszéd;
- D. e. $10\frac{1}{2}$ órákor második szent beszéd;
- D. u. $2\frac{1}{2}$ órákor harmadik szent beszéd;
- D. u. 5 órákor negyedik szent beszéd; lorettói litania, áldás.

Március 24.

Délelőtt úgy, mint az előző napokon.

D. u. $\frac{1}{2}$ 3 órákor szent beszéd, előkészület a szent gyónásra. 3 órától estig szent gyónás.

Március 25.

- D. e. $\frac{1}{2}$ 8 órákor rövid szent beszéd.
- D. e. 8 órákor szent mise, közös szent áldozás, bucsu-imák, »Te Deum laudamus«.

Jegyzet. a) Minden egycs szent beszéd előtt »Keresztények sirjatok« s a szent beszéd után »A keresztfához megyek« kezdetű énekből 2 strofa. b) Minden szent beszédet megelőzőleg $\frac{1}{4}$ órán át olvasás valamely épületes könyvből.

Intelmek a lelkigyakorlatok idejére.

I.

A lelkigyakorlatok számára kitűzött napok nem szünnapok, hanem a bűnbánat, megbánás és komoly megfontolás ideje, azért a tanulók, mint jó katolikus ifiakhoz illik, lelki üdvök komoly munkálására fordítják azokat,

II.

Tartózkodjanak az összejövetelektől, nehogy egymást háborgassák, ugyszintén a lármás társalgástól, sőt inkább, ha körülményeik engedik, még a hiába való beszélgetésektől is; látogassák a legméltóságosabb oltári szentséget a templomban, mely egész nap nyitva áll; olvassanak jámbor lelki könyveket; foglalkozzanak tanulmányaikkal és leckéikkel.

III.

Az elmékedéseket ne csak figyelemmel kísérjék, hanem napközben is gondolkodjanak azok fölött, s általában törekedjenek hitünk szent igazságaiba úgy behatolni, hogy azok által meghatva, a jóban és erényben előhaladást tegyenek.

IV.

Minden elmékedés után rövid ideig (3—4 percig gondolják újra át a halottakat; irjanak fel néhány jó gondolatot későbbi időkre és jegyezzék fel jó feltételeiket is.

V.

Készüljenek lassankint a szent gyónásra s nagyon ajánlatos, hogy egy évről, avagy hosszabb vagy rövidebb időről általános gyónást végezzenek.

VI.

Vizsgálják meg magukat főbb hibáik és hajlandóságai tekintetében s gondolkodjanak a fölött, hogyan küzdhetnek legsikeresebben azok ellen.

VII.

Igyekezzenek naponként elmondani a szent olvasót és gyakoroljanak ezen néhány nap alatt több hasonló áhitatot.

8. Fegyelmi állapot. A tanulóifjuság magaviselete általában megfelelő volt, de a fegyelmezésben akadályok mutatkoztak amiatt, hogy némely szülők és szállásadók az intézet rendjét és kívánalmait nem veszik figyelembe, mellőzik s több szabadságot adnak a gyermekeknek, mint amennyi kívánatos és megengedhető a komoly és jószándéku törekvés s egészségük szempontjából is. Mindamellet mégis reméljük, hogy jószándéku törekvéseinket siker fogja kísérni; megértenek minket, tanácsainkat megfontolják s a rend és fegyelem megtartásában segítő társaink lesznek jövőben azok is. A tanév folyamán két tanuló »consilium abeundi«-t kapott.

9. Egészségi állapot. Az egészségi állapot nem volt kedvező. A tanároknál is több betegségi eset fordult elő; Major Lajos tanárt márczius és ápril havában helyettesíteni kellett. A tanulóknál aggodalomra adott okot a hasihagymáz és más betegségek. — Intézetünknek gyásza is volt, amenyiben négy tehetséges tanuló vesztettünk el, névszerint Tamás Andor, Szélyes Gyula VI., Bor-

báth József V. és Szieghárd László I. o. tanulókat. Borbáth J. tüdőgyuladásban, a más kettő szervi bajban haltak el, Szélyes Gyuláról annyit tudunk: hirtelenül meghalt. Nyugodjanak békeségben!

Az ifjuságnál szokásos szemvizsgálatot *Imreh* Domokos dr. intézeti orvos, egészségtan tanár IX. első naplaiban tartotta meg. Megvizsgálta az ifjuságot más szempontból is, hogy az egyeseket szükség szerint tanácssal elláthassa s az egészséges fejlődést biztosítsa vagy legalább a káros befolyástól óvja.

10. Iskolai ünnepek. A tanártestület és ifjuság a következő napokat ülte meg, mint iskolai ünnepeket: X. 4, XI. 4. 5, XI. 19. III. 15; ünnepélyeket tartott, X. 6, XI. 5, XI. 19. és III. 15. melyeken a közönség is résztvett s élénk érdeklődésével jutalmazta az ifjuságot.

11. Az épülő új főgimnázium alapkö megáldási ünnepélye. Május 19-én délelőtt volt az épülő új főgimnázium alapkö megáldási ünnepélye. *Majláth* G. Károly gróf erdélyi püspök bérmautájában 18-án a délutáni vonattal városunkba érkezvén, másnap d. e. 10 órakor egyházi díszben vonult az építés színhelyére, *Mikes* János gr. főesperes, püspöki biztos kíséretében. Az építés színhelyén a főgimnázium ifjusága a tanári karral, az érdeklődő közönség és a munkát pillanatra megszakított munkások várták ünnepélyes csendben a főpásztort. *Soó* Gáspár főgimn. igazgató rövid beszédben vázolta az építés történetét. Azután felolvasta az alapköbe helyezendő okmány szövegét. Az okmány magában foglalja a lebontott seminarium, jelenlegi főgimnázium rövid történetét, az uralkodó, pápa, püspök stb. neveit, az igazgatótanács és a tanártestület névsorát. A püspök beszédében az ifjuságnak az új épületben is szent vallásunk hitelvi szerinti vallás erkölcsi nevelését fejtegette, majd megáldotta az okmányt s azt három kalapácsütéssel az alapköbe elzárta. Megáldotta a jelenlevő közönséget és ezzel az ünnepély véget ért.

12. Osztály vizsgálatok. A VIII. osztály osztályvizsgálata május 7. és 8. napjain folyt le, a hittani vizsgálat, melyen gróf *Mikes* János főesperes plebános püspöki biztos elnökölt, május 12-ikén volt. A többi osztály osztályvizsgálata, valamint a magánvizsgálatok június hó 15—21. napjain tartatott meg.

13. Az ifjúsági »Baróthi Szabó Dávid Önképzőkör« az 1908—1909. tanévben a 35. évbe lépett. Vezetője Kovács János főgimn. tanár volt. Az 1908. szeptember hó 20-án tartott alakuló gyűlésen a tisztviselőket választották meg. Elnök : Embery Kálmán VIII. oszt. t., alelnök : Gaál Gedeon VIII. o. t., főjegyző : Sebestyén Mózes VII. o. t., ellenőr : Salati Ferenc VIII. o. t., pénztáros : László Pál VIII. o. t., könyvtáros : Ferencz Kálmán VII. o. t., aljegyzők : Fülöp István és Soó László VII. o. tanulók. A bíráló testület a következő tagokból alakult : főszerkesztő : Embery Kálmán VIII. o. t., szerkesztők : Gaál Gedeon, Gaál Alajos, Rieger Arthur VIII. o. tanulók, alszerkesztők : Petrovay Jenő, Sebestyén Mózes, Szabó János VII. o. tanulók, helyettes szerkesztők : Mekkey Jenő VIII. o. t., Ferenc Kálmán VII. o. t.

A kör tagjainak száma 121 volt; ezek közül 65 rendes és 56 hallgató tag. Tartott 9 rendes, 1 rendkívüli és 2 diszgyűlést. A rendes gyűlések tárgya : szabadelőadás, szavalat, vitatkozás, ének és zene. Valamennyit két vagy több tag szokta megbirálni.

Az önképzőkör tagjai tehetségüket irodalmi téren is érvényesíthették. Az idén elfogadtak 30 munkát : próza : 9, vers : 19, verses fordítás németből : 2. Az elfogadott munkák az »Ébredés« c. lapban jelentek meg.

Az év folyamán elhangzott 14 szavalat. Ezekből dicséretesen sikerült 2; sikerült 8; kevésbé sikerült 3 s nem sikerült 1; szabadelőadás volt 3; ezekből dicséretesen sikerült 1; sikerült 2; fuvola játék volt 1, sikerült; zene 3, egy quartett és 2 duett dicséretesen sikerült fokkal; egy monolog dicséretesen sikerült.

Az önképzőkör saját pénztárából három pályadíjat tűzött ki; az elsőt (20 kor.) Embery Kálmán elnök »Ember tragédia« című munkával nyerte el; a másodikat (15 kor.) szintén ő »Petőfi hazafias és leiró költészete« című művével; a harmadikat (10 kor.) szintén neki ítélte a kör »Szép Ilonka« c. művéért.

Az önképzőkör az elnök Embery Kálmán VIII. o. t. munkálkodását 20 K-val honorálta; a főjegyzőnek 10-et és a két aljegyzőnek 5—5 koronát szavazott meg.

A kör tagjai szellemi művelődésének és ismeret szerzésének céljából szépirodalmi lapokat is járatott. Ilyenek »Uj idők«, »Va-

sárnap Ujság«, »Élet«, »Az alkohol ellen«, »Zászlónk« és az »Udvarhelyi Híradó«.

A kör működése 1909. ápr. 24-én végződött.

14. Kirándulási egyesület. A kirándulási egyesület célja ismeretek szerzése szemlélés útján a természettudományok, a hazai történelem, a művelődés s főképen a művészetek története köréből. Az egyesület felügyelője az intézet igazgatója. Elnöke Spanyol Pál tanár.

Az alakuló gyűlésen megválasztott tisztviselői e tanévben a következők voltak. Alelnök: Sebestyén Dénes VIII. o. t., pénztáros: Sebestyén M. VII. o. t., ellenőr: Szabó D. VII. o. t., jegyző: Várterész A. VIII. o. t.

Tagsági díj egy évre 80 fillér, a tagok száma 223.

Szept. hó 12-én tartott közgyűlésen a kiránd. egyesület vezető tanára az idej kirándulásra vonatkozólag Homoród-fürdő és Székely-Selters borvíz forrás megtekintését ajánlotta, mely terv a közgyűlés által elfogadtatván, azt végre is hajtották.

A kirándulást október hó 14-én tartották meg, a melyen 45 tanuló vett részt, a vezető tanáron kívül Embery Á., dr. Dobos F., Frölich O., Fazakas G., Jancsó B. és Jánosy B. tanárok kíséretében.

Az utazás kocsikon történt, s egy nap alatt nagyon kényelmesen nézték meg a programmba felvett helyeket.

Először Homoródot látogatták meg, majd mivel utba esett benéztek Szentkeresztbányára, hol vasolvasztást és öntést volt alkalmuk látni. Ezután gyalog egy gyönyörű fenyveserdőn átcsapva a Székely-Selters-forráshoz értek, hol a nap hátra levő részét töltötték, részint növénygyűjtéssel és rajzolással részint testgyakorlással.

Gyönyörködve a természet szépségeiben, felfrissülve a mozgástól s a jó havasi levegőtől, ifjaink vidám hangulatban egy szépen eltöltött nap emlékével tértek haza.

Rovar és növénygyűjtés céljából őszi és tavaszkor ezidén is tartattak rövidebb időre szabott kirándulások.

15. Alapítványos növendékek a Szent Imre finevelőben: Gál Gedeon (Keserű-alap), László Pál (Köz-alap), Salati Ferenc

(Köz-alap), VIII.; Csató Sándor (Gyulaffi-alap), Plettel István (Köz-alap), Sebestyén Mózes (Köz-alap), Simó László (Köz-alap), Soó László (Patavina-alap), Szabó János (Balogh-alap), VII.; Elczner Sándor (Apor-alap), Eperjesy Kálmán (Keserű-alap), Fazakas István (Miklósy-alap), Mihály Lajos (Mihály-alap), Tóth Károly (Lipót-alap), VI.; Ágoston István (Biró-alap), Borbáth József elhalt (Köz-alap), Csiki Péter (Köz-alap), Kerczi Jenő (Lipót-alap), Lönhárt Miklós (M. Teréz-alap), Márton Lajos (Szócs—Mártonffy-alap), Miklósi Lajos (Miklósy-alap), Pádár Károly (Köz-alap), Tamás Adárdár (Köz-alap), V.; Behedek János (Köz-alap), Dobay Tibor (Köz-alap), Józsa János (Pál-alap), Rigetti Hugó (Lipót-alap), Szabó Gábor (Fülöp E.-alap), IV.; Bokor Ferenc (Pál-alap), Bakó Sándor (Köz-alap), Dénes János (M. Teréz-alap), Jakab Albert (M. Teréz-alap), Kovács József (Szócs Imre-alap), Kovács Mihály (Lipót-alap), Márton Mózes (Szűts-alap), Szabó András (Köz-alap), Szeless Pál (Köz-alap), Vinczeffi Pál (Lipót-alap), III.; János Áron (Köz-alap), II.; Tankó Vilmos (Lakatos féle magán-alap), VI. oszt.

Fizető növendékek: Májerszki Gyula, Mánya Gergely, Székely Vilmos VII.; Homolai László VI.; Ávéd Endre V.; Jakabfi Ernő IV.; Drunek András, Csató Pál, Hüve Béla, Kápálb Ferenc III.; Bloch Kázmér, Csató Árpád, Fulicea Enea II.; Vass Gáspár, Waitsuk Pál I. oszt.

Szervitorok: Kovács Ferenc, Simonfi Ferenc, Szabó Bálint IV.; Erdélyi Samu III. oszt.

Az élelmezés házilag kezeltetett. Az élelmezési díj egy alapítványos növendék részére 220 korona, egy fizető növendék részére pedig 300 korona egy évre, mely összeg havi vagy évnegyedes előleges részletekben fizetendő. Igazgató és élelmező: Kovács János, aligazgató: Jánosy Béla.

Figyelmeztetés a szülőkhöz! Az 1902—1905. sz. a. kelt kegyelmes főpásztori leirat értelmében a Szent Imre finevelőbe fizetésre is csak jó viseletű és jó előmenetelű ifjak vétetnek fel.

16. Internátus. A tanulók részére egyúttlakás a főgimnázium régi épületében és két bérházban volt. Ide a lefolyt évben 75 tanulót vettünk fel.

A felügyeletet ez intézetben Soó Gáspár igazgató, *Fazakas*

Gáspár főgimn. rendes tanár — ki az intézetben lakott, — továbbá Tamás Albert tanár gyakorolták. A tanulók magaviselete az iskolai főhatóság által jóváhagyott »Rendtartás«-nak megfelelő volt.

Az internátusba felvett tanulók ellátása fűtés, világítás, ágyfaadás — (ágynemű és evőeszközökről a tanulók gondoskodnak) — és étkezésből állott. Az étkezés két csoportban történt; az első csoport reggelije tej és félfont buzakenyér, ebédje leves, marhahus mártással és főzelék sülttel, meg félfont buzakenyér; vacsorája főzelék sülttel és félfont buzakenyér volt; a másik csoport reggel kenyeret, délkor levest, marhahust mártással és főzeléket, vacsorára főzeléket sülttel kapott. Az összes ellátásért az első csoportnál 260 koronát, a másik csoportnál 180 koronát fizetett egy-egy tanuló.

Az internátus főgimnáziumunk mellett a jövő 1909—1910. tanévben is fenn fog tartatni, de a régi főgimnáziumi épület lebontatván az elhelyezés csak bérházakban történik. — Azoknak tájékoztatásul tehát, kik gyermekeiket ide felvétetni akarják, szolgáljon a következő prospektus :

1. Az intézetbe csakis jó magaviseletű és tanulmányi tekintetben legalább elégséges eredményt feltüntető tanulók vétetnek föl.

2. A fűtés-, világítás- és étkezésért járó díj egy-egy tanuló után 260 korona, mely havi, vagy negyedévi részletekben, de mindkét esetben előre fizetendő.

3. Ágyfát az intézet ad, de ágyneműt, valamint evőeszközöket a tanulóknak kell hozniok, ugyszintén ruhaneműeket is, melyek a szülők anyagi tehetségéhez képest egyszerűek vagy fényesebbek lehetnek, de mindenesetre az egészségnek megfelelők kell hogy legyenek.

4. A felügyeletet a jövőben is az igazgató és benlakó tanár gyakorolják, kik a főtanhatóság által jóváhagyott »Rendtartás« értelmében gondoskodnak az intézetben elhelyezett tanulóknak ugy szellemi, mint testi nevelésről.

Az internátusban 1908—9. tanévre elhelyezett tanulók a következők voltak :

VIII. osztály. Gál Balázs, Géher Géza, György Vencel, Medgyesi János, Sieghart Vendel.

VII. osztály. Ferencz Bálint, Pongrácz Tamás, Reichert Pál, Sándor József, Simó Domokos, Szabó Dénes, Tamás Elemér.

VI. osztály. Csató Béla, Ferencz Balázs, Fulda Pál, Imreh Gyula, Lachnit János, László Árpád, Sándor Imre.

V. osztály. Dobay Dezső, Hajdu Endre, Pacchiaffó Emil, Szabó Endre, Tamás Jenő.

IV. osztály. Bartos Gyula, Biró Mihály, Csergő Benedek, Csicsmányi Géza, Gál Albert, Hadnagy Endre, Kandray Endre, Mosonczy Jenő, Sebők Albert, Szegegyi József, Szieghart Gyula, Szieghart László.

III. osztály. András Gyula, Bálint Gábor, Boér Romulus, Hajdu Jenő, Ilyés Balázs, Imreh Sándor, János Ignác, Kafka Ferenc, Máthé Ferenc, Oláh Antal, Pál Vencel, Sánduj Dénes, Szabó Gyula, Szabó Imre, Szávu Pál, Zöld Jenő.

II. osztály. Biró Balázs, Boros Domokos, Brassay Sándor, Csicsmányi Árpád, Csiszér József, Elekes Ernő, Kuharcz Ernő, Lönhárt Jenő, Lux János, Máthé Árpád, Ráduly Lajos.

I. osztály. Antal Lajos, Bandár Emánuel, Boros János, Dankovszki Loránd, Dénes Gábor, Fazakas Sándor, Ferencz József, Gergely Gáspár, Kerestély Ferenc, Pap Géza, ifj. Szabó Lajos, Szabó Jenő.

A künlakók közül élelmezésre még bejártak: Fábián János, Jovián Antal, Várterész Aladár, Várterész István VIII., Bartha Antal, Ferencz József, Schober Frigyes, Szép István, Vajna András VII., Szabó Nándor, Várterész Jakab V. Hajdó Lajos IV. és Reithoffer József I. osztályos tanulók.

17. Ösztöndijas tanulók. Czikmántori József VIII. o. (jövedéki bírság 300 kor.); Csató Béla VI. o. (jövedéki bírság 300 kor.); Finkér László VI. o. (jövedéki bírság 300 kor.); Fülöp István VII. o. (kincstári Mária Terézia-féle 240 kor.); Mayer István VIII. o. (jövedéki bírság 300 kor.); Nagy István VII. o. (Fark Kristóf-féle 152 kor.); Szomesán László VII. o. (jövedéki bírság 300 kor.); Tőzsér Antal III. o. (jövedéki bírság 200 kor.); Eperjesi Kálmán VI. o. (Erdélyi kincstári 120 kor.); Ferenczy Kálmán III. o. (Sternegy Ignác-féle 240 kor.)

18. Tandijmentesség. *Egész tandijmentesek voltak:* (6117—1908. püsp. sz. a.) Embery Kálmán, Fábián János VIII. o., Soó László, Fülöp István VII. o., Embery Gábor, Tamás Andor VI. o. Soó Gáspár V. o., Szabó Károly, Embery István, Józsa János IV. o., Drunek András, Kovács Mihály, Dakó Sándor III. o., Länhard Jenő, Tamás Antal II. o., Kerestély Ferencz I. o. tanuló. Összesen 16.

Féllandijmentesek: László Pál, Szieghard Vendel, Salati Ferencz, Gál Gedeon, VIII. o., Simó László, Petrovay Jenő, Csató

Sándor, Szabó Dénes, Szabó János, Sebestyén Mózes, Nagy István VII. Tarisznyás Gergely, Maráth Béla, Elczner Sándor VI. o., Pacchiaffó Emil, Márton Lajos, Csiki Péter, Pádár Károly, Borbáth József, Dobai Dezső V. o. Mosonczky Jenő, Petrovay István, Dobai Tibor, Kovács Ferencz, Csergő Benedek, Szieghard Gyula, Makovits Kálmán, Szabó Gábor, Szieghard László, Benedek János IV. o., Bálint Gábor, János Ignác, Hajdu Jenő, Bokor Ferenc, Csató Pál, Kovács József, Jakab Albert, Máthé Ferenc, Jakab Dezső, Szeles Pál, Dénes János III. o., János Áron, Ráduly Lajos, Maráth József, Tomcsa Sándor, Pillich Dezső, Thott László, Elekes Ernő, Miklósi István, Binder Emil, Jakab Dénes II. o., Petrovay Zoltán, Szélyes Domokos, Benedek József, Szieghard László, Vermeser Emil I. o. tanulók. Összesen 56.

Tandijmentességüket elvesztették: (1443—1909. püsp. sz. a.) Makovits Kálmán IV. o. és Vermeser Emil I. o. tanulók. Összesen 2.

19. Torna alól felmentettek (1475—1908. püsp. sz. a.) Gál Gedeon, Rieger Arthur VIII. o., Csató Sándor, Májerszky Gyula, Soó László (szertorna), Szabó János, Tamás Elemér (szertorna), Vajna András VII. o., Amberboy Árpád (2 hónapra a tanév elején), Embery Gábor, Ferencz Balázs, Ferencz Gyula (szertorna), Sándor Imre, Tamás Andor, Tarisznyás Gergely VI. o., Lönhard Miklós V. o., Biró Mihály, Kandray Endre, Kovács Ferencz, Rigetti Hugó, Szabó Gyula IV. o., Boér Romulusz III. o. tanulók. Füstös Gyula IV. o. tanuló felmentvényt nyert a rajz alól.

20. Főtanhatósági leiratok és intézkedések : 1. 3689—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács Frölich Ottó rendes tanárnak fizetését kiutalja.

2. 31461—1908. sz. a. a m. kir. honvédelmi miniszter úr a katonai kiképzés munkatervének elkészítésére hívja fel az igazgatóságot.

3. 3944—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács az internátusi alapítványok kezelésének szabályzatát jóváhagyva leküldi.

4. 4964—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács közli, hogy az új főgimnázium építésére az állami költségvetésbe 300.000 korona lett felvéve.

5. 4051—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács Soó Gáspár igazgatónak a félévi szabadságot megadja s helyettesítésével Tamás Albert tanárt bizza meg.

6. 4215—1908. püsp. sz. a. Pap András tanárt a csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumhoz, dr. Dobos Ferencz tanárt csiksomlyóról ide helyezi át az igazgatótanács.

7. 4212—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács értesít, hogy a nmlgu vall. és közoktatásügyi miniszter úr a főgimnázium fenntartására 32000 korona államsegélyt utalt ki.

8. 4712—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács az 1908—9. tanévben használandó tankönyvek jegyzékét leküldi.

9. 4770—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács Gáspár Balázs tanárnak a kért félévi szabadságot megadta.

10. 4925—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács a szülők és tanárok összhangzatos eljárását biztosító miniszteri rendeletet megküldi.

11. 4776—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács Jancsó Béla tanárjelöltet kiegészítő tanárnak kinevezi.

12. 5325—1908. püsp. sz. a. az általános közjótékonyági egyesület röpiratát az alkoholizmus rombolásáról megküldik.

13. 5425—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács Fazakas Gáspár tanárt a 2800 kor. fizetési fokozatba lépteti elő.

14. 2607—1908. püsp. sz. a. az igazgatótanács az új főgimnáziumra vonatkozó árlejtési hirdetményt megküldi.

15. 274—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács a nmlgu vall. és közoktatásügyi miniszter rendeletét a réaliskolai tanulók latin és görög nyelvi kiegészítő érettségi vizsgálata tárgyában megküldi.

16. 400—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács az intézetiház béregyenértékének újból való megállapítását rendeli el.

17. 556—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács utasít, hogy a közművelődési sorozatos előadásokat a tanártestület a többi középiskolák tanártestületeivel együttesen tartsa.

18. 1058—1909. püsp. sz. a. értesít az igazgatótanács, hogy az iskolalátogatást a főigazgató helyett dr. Szamosi János udvari tanácsos, egyetemi tanár végzi.

19. A tanker. kir. főigazgató 91. sz. a. a tanulónak iskolán kívül való felügyeletét szabályozó miniszteri rendeletet megküldi.

20. 1272—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács Gáspár Balázs tanárnak még félelvi szabadságot engedélyez.

21. 528—1909. püsp. sz. a. értesít, hogy az ifjuság lelkigyakorlatait Reiser György szatmári nyug. hittanár tartja meg.

22. 1365—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács megengedi, hogy az ifjuság közt a József főherczeg szanatórium javára gyűjtés eszközöltessék.

23. 1988—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács leirata arról, hogy Frölich Ottó tanárnak a nmlgu vall. és közokt. min. úr a személyi pótléket engedélyezte.

24. 2179—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács az államsegélynek az 1896—1904. években eszközölt felosztásáról kimutatást kér.

25. 2118—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács Fazakas Gáspár tanárnak az első ötödéves korpótléket kiutalja.

26. 2400—1909. püsp. sz. a. értesítés, hogy az erdélyegyházmegyei papnövendékek közé a VI., VII. és VIII. osztályos tanulók közül felvétel eszközölhető július 2-ikán.

27. 2358—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács Szemplér Ferencz tanárnak az első ötödéves korpótléket kiutalja.

28. 2727—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács az internátus épületének lebontását engedélyezi.

29. 494—1909. sz. főigazgatói leirat arról, hogy a szóbeli érettségi vizsgálaton a vall. és közokt. min. úr intézkedése szerint Homor István szegedi áll. főreáliskolai igazgató fog elnökölni.

30. 154—1909. sz. átirattal a szegedi áll. főreáliskola igazgatója értesít, hogy a szóbeli érettségi vizsgálatot június 8., 9., 11. és 12. napjaira tűzi ki.

31. 2891—1909. püsp. sz. a. az igazgatótanács Tamás Albert tanárt az 1909—10 tanévtől kezdődőleg az intézet igazgatójává kinevezi.

II.

A főgimnázium igazgatóságának kezelése alatt álló alapítványok és alapok ki- mutatása.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>1. Botta Györgyné alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. jun. 30-ikán . .	1043	35	—	—
2	Kamat	42	14	—	—
Összesen :		1085	49	—	—
<i>2. Kovács Antal alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. jun. 30-ikán . .	316	37	—	—
2	Kamat	13	48	—	—
Összesen :		329	85	—	—
<i>3. Simó-féle alapítvány.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. június 30-ikán . .	120	94	—	—
2	Kamat	4	80	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	4	—
Összesen :		125	74	4	—
Maradt :		121	74	—	—
<i>4. Daniel Gáborné alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. június 30-ikán . .	410	48	—	—
2	Kamat	16	40	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	16	—
Összesen :		426	88	16	—
Maradt :		410	88	—	—

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>5. Az 1889. és 1899-ben jubiláltak alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. jun. 30-ikán	345	54	—	—
2	Kamat	13	82	—	—
Összesen :		359	36	—	—
<i>6. Jánosy József alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. jun. 30-ikán	185	32	—	—
2	Kamat	7	41	—	—
Összesen :		192	73	—	—
<i>7. Laiber Antal alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1908. június 30-ikán	205	18	—	—
2	Kamat	8	20	—	—
Összesen :		213	38	—	—
<i>8. Az 1904-ben jubiláltak alapítványa.</i>					
1	Az alapítvány összege 1908. jun. 30 ikán	204	61	—	—
2	Kamat	8	18	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	8	—
Összesen :		212	79	8	—
Maradt :		204	79	—	—
<i>9. Gyertyánffy Albert és Gábor alapítványa.</i>					
1	Az alapítvány összege 1908. június 30-ikán	224	28	—	—
2	Kamat	13	—	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	10	—
Összesen :		237	28	10	—
Maradt :		227	28	—	—
<i>10. Erdélyi István alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	206	10	—	—
2	Kamat	8	24	—	—
3	Jutalmazások	—	—	8	—
Összesen :		214	34	—	—
Maradt :		206	34	—	—

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fl.	kor.	fl.
<i>11. Király Lajos tanár alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	265	30	—	—
2	Kamat	10	61	—	—
Összesen :		275	91	—	—
<i>12. Farczady K. Lajosné alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	1008	45	—	—
2	Kamat	40	33	—	—
3	Jutalmazások	—	—	40	—
Összesen :		1048	78	40	—
Maradt :		1008	78	—	—
<i>13. Bálint Gábor alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	204	01	—	—
2	Kamat	8	16	—	—
3	Jutalmazásra	—	—	8	—
Összesen :		212	17	8	—
Maradt :		204	17	—	—
<i>14. Zene-alap.</i>					
1	Alaptőke 1908. június 30-ikán	5238	11	—	—
2	Zongoráért	—	—	212	69
3	Kamat	203	56	—	—
Összesen :		5441	77	212	69
Maradt :		5229	08	—	—
<i>15. Ifjúsági segélyező-alap.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	518	21	—	—
2	Kamat	20	73	—	—
Összesen :		538	94	—	—
<i>16. Önképzőkör.</i>					
1	Tőke 1908. január 30-ikán	664	10	—	—
2	Kamat	26	56	—	—
Összesen :		690	66	—	—

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>17. Kirándulási alap.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	1244	19	—	—
2	Kamat és tagsági díjból	164	08	—	—
Összesen :		1408	27	—	—
<i>18. Ifj. segélyző-könyvtár.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	1701	18	—	—
2	Kamat	164	08	—	—
3	Segélyezésre	—	—	29	10
Összesen :		1865	26	29	10
Maradt :		1836	16	—	—
<i>19. Mária-társulat.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	272	51	—	—
2	Kamat	10	88	—	—
Összesen :		283	39	—	—
<i>20. Butorrongálás.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	361	24	—	—
2	Kamat	15	61	—	—
Összesen :		376	85	—	—
<i>21. Tintapénz.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	432	92	—	—
2	Kamat és mult évi maradvány	29	60	—	—
Összesen :		462	52	—	—
<i>22. Török Albertné Zeyk Lenke alapítvány.</i>					
1	Tőke 1908. július 24-ikén	452	28	—	—
2	Kamat	20	12	—	—
Összesen :		472	40	—	—

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>23. Tamás Albert jub. alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. szept. 10-ikén	526	05	—	—
2	Kamat	21	13	—	—
3	Jutalom	—	—	20	—
Összesen :		547	18	—	—
Maradt :		527	18	—	—
<i>24. Szabó Antal IV. o. tanuló emlékére tett alapítvány.</i>					
1	Tőke 1908. jun. 30-ikán	100	—	—	—
2	Kamat	4	42	—	—
3	Jutalom	—	—	4	—
Összesen :		104	42	4	—
Maradt :		100	42	—	—
<i>25. Internátusi közalapítvány.</i>					
1	Az alapítvány összege 1908. június 30-ikán	11441	78	—	—
2	Értékpapirokban	1423	24	—	—
3	Kamat	622	22	—	—
Összesen :		13487	26	—	—
<i>26. Udvarhelymegyei Takarékpénztár alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	2856	62	—	—
2	Kamat	121	73	—	—
Összesen :		2978	35	—	—
<i>27. Zálog kölcsön-intézet és betéti pénztár alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	1178	66	—	—
2	Kamat	58	88	—	—
Összesen :		1237	54	—	—
<i>Internátusi gyógy-alap.</i>					
1	Alaptőke 1908. június 30-ikán	334	92	—	—
2	Kamat	14	24	—	—
Összesen :		349	16	—	—

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>29. Soó Gáspár internatusi alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	3502	41	—	—
2	Kamat	141	48	—	—
Összesen :		3644	17	—	—
<i>30. Jung-Cseke Lajos emlékére.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	214	14	—	—
2	Kamat	9	10	—	—
Összesen :		223	24	—	—
<i>31. Sebestyén Mózes esperes, jubiláris emlék-alapítványa.</i>					
1	Tőke 1908. június 30-ikán	1254	62	—	—
2	Kamat	50	18	—	—
Összesen :		1304	80	—	—

III.

Az intézet felszerelése.

I. Tanári könyvtár. *Vétel:* Balzac: Goriot apó. Grandet Eugénia. 4 kor. — Daudot: Numa Roumestan. Tartarin 4 kor. — Dickens: Twist Olivér. 4 kor. — Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés. 4 kor. — Meyer Konrád: Jenatsch György. Borgia Angela. Pescara megpróbáltatása. 4 kor. — Floubert: Bovaryné. 4 kor. — Cherbuliez: Feketék és vörösek. Holdeniso Meta. 4 kor. — Thackeray: Pendennis története. I—II. k. 8 kor. — Turgen-

yev: Apák és fiuk. Füst. 4 kor. — Dickens: Copperfield Dávid. I—III. k. 12 kor. — Gogoly: Holt lelkek. 4 kor. — Stendhal: Vörös és fekete. 4 kor. — Goncourt: Demailly Károly. 4 kor. — Tolsztoj: Karenina Anna. I—II. k. 8 kor. — Thackeray: Hiúság vására. I—II. k. 8 kor. — Dickens: A Pickwick Club. I—II. k. 8 kor. — Goncsárov: Oblomov. I—II. k. 8 kor. — France Anatole: Ludláb királyné. 4 kor. — Balzac: Betti néni. 4 kor. — Turgenyev: Óstalap. A nemesi fészek. 4 kor. — Scott: Ivanhoe. 4 kor. — Daudet: A nábob. 4 kor. — Alarçon: A földgolyó. A Norma fináléja. 4 kor. — Zola: Germinal. 4 kor. — Tolsztoj: Háboru és béke. I—III. k. 12 kor. — Dumas: A kaméliás hölgy. A Clemanceau pör. 4 kor. — Flaubert: Salammbó. 4 kor. — Dickens: Nehéz idők. Karácsonyi ének. 4 kor. — Dumas: A három testőr. I—II. k. 8 kor. Goncourt: Manperin Renée. Faustin Julia. 4 kor. — Bartha Miklós: Kazár földön 3 kor. — Ferenczi Zoltán: Vásárhelyi daloskönyv a XVI—XVII. századból. 2 kor. — Porzó: Uj hantok. 2 kor. 80 fill. — Thury Zoltán: Összes művei 24 kor. — Dr. W. Pape: Griechisch-deutsches Handwörterbuch. 41 kor. 50 fill. — Kalevala. Ford: Vikár Béla 12 kor. — Emlékkönyv Beöthy Zsolt születésének hatvanadik évfordulójára. 15 kor. — Görgei Árpád: Gazdátlan levelek. 2 kor. — Négyesy László: Bajza József munkái. 5 kor. — Molière: A tudós nők. Kénytelen házasság. A mizantrop. Trátuffe. 5 kor. — Shakespeare: János király. Macbeth. Richard király. A makrancos hölgy. 5 kor. Szily Kálmán: A magyar nyelvújítás szótára. II. k. 12 kor. — Szabó András: Platon válogatott művei. 4 kor. — Mihályfi Ákos: Ünnepek. 4 kor. Vercruyse: Elmékedések. I—II. k. 11 kor. 20 fill. — Lehen: Utmutatás a lelki béke megszerzésére. 4 kor. — Tóth Mike: A keresztény tökéletesség gyakorlása. I—III. k. 12 kor. — Sarmaságh Géza: A család, egyház, állam stb. I—II. k. 15 kor. 20 fill. — Sipos Antal: Katholikus hitoktatás. 4 kor. — Dr. Hajdu Tibor: Erkölcsei tökéletesedést. 2 kor. 50 fill. — Kemény Ferenc: A nemi problema 1 kor. — Spenser Herbert synthetikus filozófiájának kivonata. 12 kor. — Böhm Lároly: Az ember és világa. I—III. k. 18 kor. — Dr. Forel Ágoston: A nemi élet erkölcstana. 1 kor. — Alexander Bernát: Művészet. A művészet értékéről. A mű-

vészeti nevelésről. 4 kor. — Stein A., Halász Gy.: Homokba temetett városok. 8 kor. — Magyarország helységnévtára 12 kor. — A magyar szent korona országainak 1907. évi külkereskedelmi forgalma. 10 kor. — Esztergom vármegye. 12 kor. — A műveltség könyvtára. A társadalom. 24 kor. — Szatmár vármegye. 12 kor. — Kéry Gy.: Friss nyomon. — Baróti Lajos: Petőfi adomák. — Várady A.: Regényes rajzok Petőfi életéből. — Barabás Ábel: Felhők. — Gyulai P.: Petőfi és lírai költészetünk. — Dr. Ferenczi Z.: Szabadság, szerelem. — P. Szendrey Julia: Költeményei, naplója, elbeszélései. — Endrődi B.: Petőfi és Arany levelezése. — Meltzl H.: Petőfi tanulmányok. — Nyelv-emléktár. XV. k. 6 kor. — Beöthy Zsolt: Színházi esték. 2 kor. — Czobor Béla: Az egyházművészetek hazánkban. 20 fill. — Gyárfás István: Óskeresztény műemléki tanulmányok. 2 kor. — Czobor B.: Az esztergomi elpusztult bazilika. 2 kor. — Luidprand tört. munkái. 8 kor. — Bács-Bodrog vármegye. I. k. 12 kor. — Magyar statisztikai évkönyv. XV. 1909. 5 kor. — Berzeviczy Albert: Beatrix királyné. 10 kor. — Küküllői János: Nagy Lajos király viselt dolgai. 3 kor. — Csengeri Antal: Történetírók és történetírás. 2 kor. 80 fill. — Riecke: Lehrbuch der Physik. 33 kor.

Tagilletmények. A M. T. Akadémiától: Gyulai Pál: Kritikai dolgozatok. 5 kor. — Krohn Gyula: A finugor népek pogány istentisztelete. 5 kor. — De Vogüé E. M.: Az orosz regény. I—II. k. 10 kor. — Asbóth Oszkár: A—gy változás. 1 kor. 20 fill. Vári Rezső: Oppianus kézirati hagyománya. 1 kor. — Váczy János: A nyelvújítás győzelme. 1 kor. 60 fill. — Geyza Némethy: De Ovidio elegiae in Messalam auctore. 60 fill. — Nagy Géza: A skythák. 1 kor. 40 fill. — Emlékbeszéd. — M. T. Akad. Almanach. 1909. 2 kor. — A Szent István társulattól: Dr. Notter Antal: A szabadakarat. 2 kor. — Jehlicska Ferenc: Társadalmi kérdés és ethika. 3 kor. — A Term. tud. Társulattól: Poincaré Henri: Tudomány és föltevés. 5 kor. — Dr. Wichelhaus H.: Népszerű előadások a chem. technologia köréből 10 kor.

Ajándék: Petőfi összes költeményei. 20 kor. — Dr. Kicska Emil: A subjectum és praedicatum a grammatikában. 3 kor. — A közoktatásügy Magyarországon. 2 kor. — Kisfaludy Sándor: Himfy szerelmei. 1 kor. — A magyar University Extension év-

könyve. 1906—7. 1 kor. — Balkányi Kálmán: Garibaldi. 1 kor. — Perepatits István: A budapesti V. ker. áll. főgimn. félszázados története. 1858—1908. 2 kor.

Folyóiratok. Katholikus paedagogia. 8 kor. — Oklevél Szótár. 1 füz. 1 kor. 50 fill. — Tornaügy. 6 kor. — Herkules. 8 kor. — Katholikus Szemle. 10 kor. — Budapesti Szemle. 24 kor. — Természetrajzi füzetek. 6 kor. — Természettudományi Közlöny, Pótfüzetek, Vegytani lapok, Állattani és Növénytani közlemények 30 kor. — Magyar Nyelvőr. 10 kor. — Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny 8 kor. — Ethnographia. 6 kor. — Mathematikai és Fizikai Lapok. 10 kor. — Mathematische Annalen. 20 kor. — Zeitschrift für physikalischen und chemischen Unterricht 12 kor. — Középiskolai math. lapok. 6 kor. — A katholikus Hittérjesztés Lapjai. 6 kor. — Zeitschrift für deutsche Philologie. 20 kor. — Egyet. Philologiai Közlöny. 10 kor. — Földrajzi közlemények. 10 kor. — Irodalomtörténeti közlemények. 10 kor. — Magyar paedagogia. 10 kor. — Nyelvtudományi közlemények. 6 kor. — Magyar történeti életrajzok. 10 kor. — Archeologiai Értesítő 12 kor. — Hittudományi Folyóirat. 10 kor. — The Studio 36 kor. — A rajz. 5 kor. — Bölcséleti folyóirat. 10 kor. — Századok. 10 kor. — A magyar filozófiai társaság közleményei. 6 kor. — Művészet. 20 kor. — Magyar Középiskola. 8 kor. — Magyar Társadalomtudományi Szemle. 20 kor. — Die Kunst.

A tanári könyvtár 1908—9. tanévi beszerzése (a folyóiratokat is beleértve) 133 mű, 157 kötetben, 1020 kor. értékben.

Burger Arthur, a tanári könyvtár őre.

II. Ifjúsági könyvtár. *Vétel útján*be szereztük a következőket: Kéry: Friss nyomon; Baróti: Petőfi adomák; Dante: Purgatorium; Bán A.: Magyarok eredete (10 péld.); Petőfi: János vitéz (15 péld.); Beöthy Zs.: Költők és hősök (15 péld.); Balassa B. költeményei (10 péld.); Katona L.: Legendák. (10 péld.); Boileau: A költészetéről (5 péld.); Ilosvai Selymes Péter: A hirneves Tholdi Miklósnak jeles cselekedeteiről való história. (5 péld.); Bérczy K.: Gyógyult seb (5 péld.); Gyulai P.: Vázlatok és képek; Jósika M.: Zólyomi, Az utolsó Báthori, Jó a tatár, Csehek Magyarországon; Keller Helén siket-néma-vak leány önéletírása; Mikszáth

K.: Jó palócok, Szent Péter esernyője, Tót atyafiak, Prakovszky a siket kovács, Az új Zrinyász, Besztercze ostroma, Egy választás Magyarországon, Kisértet Lublon, Németke és egyéb elbeszélések; Becher Stove: Tamás bátya kunyhója; Gaál M.: Az utolsó lantos; Földes G.: A búrok magyar vitéze; Benedek E.: Kis Könyvtár; Abonyi Á.: Miklós vitéz; Böngérfi I.: Kornyi Békes Gáspár; Goda Géza: János generális; Bánffy J.: Magyar László utazása Afrikában; Barang: Az 1848—49. szabadságharc története; Baróti: Harc az indiánokkal; Benedek E.: Nagy magyarok élete; Cooper: Bőrharisnya történetek, Vadölő, Az utolsó Mohikán; Defoë-Radó: Robinson Crusoe; Donászy F.: Rejtélyek a történelemből; Gaál M.: Mindent a hazáért, Ágyúörgés között; Mikszáth K.: Kis primás; Festetich R. gróf: Emberevők között; May K.: A datolyák hona, A Szeipetárok földjén; Jókai M.: Egy játékos, aki nyer, A jövő század regénye, Tengerszemű hölgy, Péterfy J. összegyűjtött munkái; Kemény Zs.: Irodalmi és történelmi tanulmányok; Gabányi J.: Az orosz-japán háború.

Az idej szaporodás 54 mű, 153 kötetben, 402 kor. értékben.

Major Lajos, az ifj. könyvtár őre.

III. Történelem földrajzi szertár. Idei gyarapodás: Graecia. Tervezte dr. Cherven Flóris 1 drb 20 kor. Itália a legrégibb idők-től Augusztusig. Tervezte Bartos József 1 drb 20 kor. Összesen 2 drb 40 kor. értékben. Állománya 391 drb 3382 kor. 65 fill. értékben a tanév végén.

Dr. Dobos Ferenc a gyűjtemény őre.

IV. Természettudományi szertár.

1. *Allattani gyűjtemény.* A múlt iskolai év végén volt 1947 drb 4066 kor. 29 fill. értékben. Idei gyarapodás: Egy Uhu kitömve a dr. Lendl intézetében, értéke 32 kor.

2. *Növénytan gyűjteményr.* A múlt iskolai év végén volt 1284 drb 715 kor. 30 fill. értékben.

3. *Ásványtan gyűjtemény.* A múlt iskolai év végén volt 1055 drb 804 kor. 20 fill. értékben. Idei gyarapodás: Fazakas Gáspár tanár úrtól Limonit Glaskopf Gyalárról.

V. Vegytani szertár. Az újabb felszerelés értéke eszközök és anyagokban: 460 kor. 24 fill.

Tamás Albert a szertár őre.

VI. Természettani szertár. A természettani szertár állapota az 1908—9-edik tanév végén az alapleltár szerint a következő volt: Pörgettyű 60 kor. Készülék a vízszintes hajtáshoz 20 kor. Készülék a centrifugál géphez 3 drb. 20 kor. Szétszedhető leydeni palack 12 kor. Vizkalorimeter 26 kor. Maximum—minimum hőmérő 12 kor. Vaitsuk Ferenc ajándéka: Fűrészgép-minta 437 drb. 6335 kor. 42 fill.

A muzeum őre: *Luckhaub Gyula.*

VII. Rajzszerár. A szerár az 1907—8-adik tanév végén tartalmazott összesen 1037 tárgyat, körülbelül 1452 kor. értékben. Gyarapodás az 1908—9-edik tanévben: Vétel útján: A festőművészet remekei (V—VI. csoport). A modern festők (II. és III. évfolyam). Ajándék útján: Czárán M. II. o. t. 2 drb. székely pokályt, Fazekas I. VI. o. t. 1 drb. nyilhegyet, Amberboy Árpád VI. o. t. Régi madonna képet (olajf.), Mihály L. VI o. t. 1 drb. cérna siritőt, 1 sulykolót és 1 bőrtarisznyát hozott a szerár részére. Összesen 9 tárgy 158 korona értékben. A szerár tehát jelenleg tartalmaz 1046 tárgyat mintegy 1610 korona értékben.

A szerár őre: *Spanyár Pál.*

VIII. Tornaszertár. A szerár állománya a mult iskolai év végén volt 359 drb. 2031 kor. 61 fill. értékben.

IX. Az éremtár gyarapítására az 1908—1909. évben a következő érmeket illetve pénzeket kaptuk: Az I. osztályból: Wermescher Emil 2 drb. — A VI. osztályból: Amberboy Á. 3 drb., Eperjessy K. 22 drb., Tarisznyás G. 2 drb., Tóth K. 1 drb. — A VIII. osztályból: László P. 1 drb. Gáspár Balázs tanár 1 drb. Összesen: 32 drb.

Burger Arthur, az éremtár őre.

IV.

A rendes tárgyak tananyaga.

— A tanterv és utasítás szerint.

I. Vallásban.

I. osztály. K. k.: Kis katekizmus. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

II. osztály. K. k.: Pokorny E., Ó-szövetségi bibliai történetek.
Kis katekizmus. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

III. osztály. K. k.: Pokorny E., Újszövetségi bibliai történe-
tek. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

IV. osztály. K. k.: Némethy Lajos, A róm. kath. egyházi
szertartások kézikönyve. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

V. osztály. K. k.: Matuszka Mihály, Katholikus keresztény
hittan. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

VI. osztály. K. k.: Matuszka Mihály, Katholikus Keresztény
Erkölcstan. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János.

VII. osztály. K. k.: Demény Dezső, Egyháztörténelem. Heti
2 óra.

Tanár: Szabó János.

VIII. osztály. K. k.: Uhlyárik Jenő, Apologetika vagy a
kath. vallás alapigazságainak védelme. Heti 2 óra.

Tanár: Szabó János,

II. Magyar nyelv és irodalom.

I. osztály. K. k.: Bartha József dr. Magyar nyelvtan mondatlani alapon és Prónai Antal dr. Magyar olvasókönyv. Heti 5 óra. Kéthetenként isk. írásb. dolgozat.

Olvasmányok: *A) Prózaiak:* A jávorfáról, Az okos leány, A jó tanácsok, A kívánságok, A halál és a vénasszony, A farkas és a róka, Népmondák Krisztus szenvedéséről, Phrixos és Helle, Perseus, Attila Isten ostora, Balambér király kardja, A catalaunumi csata, Attila Itáliában, Lakoma Attilánál, Attila halála és birodalmának feloszlása, A fehér ló mondája, Lehel kürtje, Botond, Szent István, Szent Imre herceg, Szent Gellért, Salamon király és a hercegek, László Európa vezére, Az alföldi pusztá, A pusztá fiai között, Szent Anna tava és környéke. *B) Költőiek:* János vitéz, Krisztus és a madarak, Rege a csodaszarvasról, Álmos és Árpád, Szent László (Legenda), A pusztá télen, A Tisza, Régi ének Szent Istvánhoz, A haza, Hadnagy uram, A honvédtüzér temetése, Szülőföldemen, Szüretünk, A megfagyott gyermek, Éji látogatás, Falu végén kurta kocsmá, A vén cimbalmos, Három fiu.

Könyvnelkül: Régi ének Szent Istvánhoz, A pusztá télen, A Tisza, A haza, Este, Füstbe ment terv, Szülőföldemen, A megfagyott gyermek, Éji látogatás, Három fiu.

Tanár: Kovácsy Jenő.

II. osztály. K. k.: Bartha József dr. Magyar nyelvtan mondatlani alapon és Prónai A. dr. Magyar olvasókönyv. Heti 5 óra.

Olvasmányok: *A) Prózaiak:* Fáy A. és Czuczor G. meséiből, A kecskekörmök, A lietavai csoda, A kolozsvári bíró, Világos vára, Veneturné vára, A koldusgyermek, Bandi, Julián az őshazában, A tatárok és betörésük, A mohi csata, A tatárok pusztítása a hazában, A tatárjárás után, Szent Erzsébet és Szent Margit, Hunyadi János, Mátyás király, Mátyás király menyegzője, A labda, Lykurgos Spárta törvényhozója, Solon Athén törvényhozója, A Szentföldön, A Forum Romanum. *B) Költőiek:* A tücsök és a hangya, A szél és a nap, Diósgyőr, Galamboskő, Mátyás király Gömörben, Az obsitos látogatása Ferenc császárnál, A légkő, A keresztutról, A vámosujfalusi jegyző, Boldogasszony anyánk, Szent

Erzsébet betege, Kont, Hunyadi halála, Régi dal, régi dal, A szegény asszony könyve, A jó öreg korcsmáros, Távolból, Szózat, Mikes, A rab, Hymnus.

A költemények egy részét említettük is.

Tanár : *Frölich Ottó.*

III. osztály. K. k. : Bartha J. dr. Magyar nyelvtan és Prónai A. dr. Magyar olvasókönyv, Heti 5 óra.

Olvasmányok : A) Prózaik : A garabonciás diák, Mít csinál a gólya, Kedves atyafiak, Az öregek, A Tisza, Rókafogás, A szövátai berbécsek, Zboró, A mohácsi ütközet, A kőszegi hősök, Buda elfoglalása, Az egri hősök, A szigetvári vértanuk, Pázmán Péter, Buda visszafoglalása a töröktől, II. Rákóczi Ferenc gyermekkora, II. Rákóczi F. felkelése, II. Rákóczi F. halála, 1848. márc. 15., Lóvásár, A magyar nemzeti fa, Égszakadás, A perzsák és görögök háborúi. B) Költőiek : Sári néni, A fülemüle, Egy nótáriusnak budai utazása, A hamis tanu, Pipás kántor, Dobozi Mihály és hitvese, Szondi két apródja, Pókainé, Rákócziné, Esztergom megvételéről, Családi kör, Vajdahunyadon, A gólya, A tölgyek alatt, Kereszt a vadonban, Fiarnak, Kis gyermek halálára, A 138. zsolttár, Stella maris.

Könyvnélkül : Sári néni, A fülemüle, A hamis tanu, Szondi két apródja, Pókainé, Rákócziné, Családi kör, Vajdahunyadon, A gólya, A tölgyek alatt, Fiarnak, 138. zsolttár, Stella Maris.

Tanár : *Fazakas Gáspár.*

IV. osztály. K. k. : Négyesy László, Stilisztika. Heti 3 óra. Havonként két, felváltva házi és iskolai dolgozat, összesen 14. — Tananyag a tanterv szerint. Iskolai olvasmányok a könyvben levő mesék, példák, anekdoták ; leírások, erkölcsrajzok és jellemzések. Arany János »Toldi«-ja, »Toldi szerelme«, »Toldi estéje« bő magyarázatokkal, boncolgatásokkal és a kiválóbb helyek emlékezésével. Házi olvasmányok kisebb elbeszélések, leírások kijelölés útján.

Könyvnélkül : Rozgonyiné, Pató Pál úr, A falu reggel, A falu este, A közelítő tél, A végekről, Toldi I., II. ének.

Tanár : *Kovács János.*

V. osztály. Tankönyv: Rhetorika. Prózaolvasmányok és elmélet. Irta Négyessy László. Heti 3 óra. Olvasmányok: A nádorfehérvári ütközet, Hunyadi János, Id. Wesselényi M. báró, Beszélgetés az Istenségről, A szülők iránti szeretet, Plinius levelei Tacitushoz, Mikes törökországi leveleiből, Hasznai a teremtett állatokról való elmélkedésnek, Czuczor rabbilincse, Petőfi és Arany levelezéséből, Deák F. levele egy nőrokonához, Parainesis, Emlékbeszéd Kazinczy, K. Csoma Sándor, Arany János felett, Kossuth Lajos beszéde a nemzeti védelemről. Kötelező magánolvasmányok: Pázmány és Káldi predikációi, Mikes K. levelei, Faludi munkái, Abafi, Az új földesur.

Tanár: *Szemlér* Ferenc.

VI. osztály. K. k.: Négyessy L. Poétika olvasmányokkal. Heti 3 óra. Olvasmányok: A kézikönyvben előforduló költemények és szemelvények. Ezekon kívül az iskolában olvastattak a »Zrinyiász«, »Bánk-bán« és a »Kérők«. Kötelező házi olvasmányok voltak: Berzsenyi D. ódái; Vörösmarty: »Két szomszédvár«; Jósika »Abafi«-ja; Schakespearenek valamelyik tragédiája.

Tanár: *Burger* Arthur.

VII. osztály. Tankönyv: A magyar irodalom története. I. k. A legrégebb kortól Kisfaludy Károlyig. Szerkesztette dr. Váczy János. Olvasmányokul szolgáltak a tankönyv szemelvényein kívül Bán A. »A magyarok eredete«, »Balassi B. élete és költészete«, »Balassi B. követői«, »Gyöngyösi Murányi Venus-a«, »Virág B. élete és költészete«, Nógrádi L. »Zrinyi Miklós prózai művei«, Bartha J. »Magyar egyházi énekek a ker. középkorból és a valási harcok korából«, »Tinódi S. válogatott krónikás énekei«, Endrei Á. »A kuruc költészet epikája«, Madarász Fl. »Pázmány P. három predikációja«, Rubinyi M. »Révai M. élete és nyelvészeti törekvései«, Balassa J. »Kazinczy és a nyelvújítás« c. szemelvényes munkái. Kötelező magánolvasmányok voltak: A középkori legendaköltészet, Pázmány »Kalauza«, Faludi művei, Thaly K. »A kurucköltészetéről«, Berzsenyi ódái, Gvadányi »Peleskei nótárius«-a, Csokonai »Dorottya«-ja és a Lilla-dalok, Kazinczy »Pályám emlékezete« és Kölcsey költői művei.

Tanár: *Szemlér* Ferenc.

VIII. osztály. K. k. : Dr. Váczy János, A magyar irodalom története. II. Heti 3 óra. — Havonként egy, összesen 8 házi írásbeli dolgozat. Tananyag a tanterv szerint. — Iskolai olvasmányok : a tankönyvben levő szemelvények. — Házi olvasmányok : Vörösmarty : Csongor és Tünde. Bayer J. : A magyar színészet fejlődése. Szigligeti E. : Liliomfi. Madách : Az ember tragédiája. Gyulai P. : Vörösmarty M. életrajza. Petőfi Sándor költeményei. Csiki G. : Proletárok. Katona J. : Bánk-bán.

Tanár : *Kovács* János.

III. Latin nyelv és irodalom.

I. osztály. K. k. : Szamosi János dr., Latin alaktan és olvasókönyv. Heti 6 óra, kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat, összesen 16. I. Olvasmányok : *a)* Latinról magyarra. Schola. Italia. De ancillis viduae. De ciconia. De templis Romanorum. Equus et aper. Pavo et Juno. Vulpes et corvus. Asinus et vulpes. Lupus et grus. Cervus ad fontem. Noctua et cicada. Rana rupta et bos. Lupus et canis. Equus et asinus. Luscinia et acanthis. Leo et vulpes. Leo et mus. Arundo et quercus Asinus is pelle leonis. Musca et equus. Leo, asinus et vulpes. Senex et mors. Colloquia (36. és 37.) Stephanus et Martinus. — *b)* Magyarról latinra : Egyes mondatok a következő számu fejezetekből : 1—12., 14., 15—16., 18—21. A farkas és a kutya. A róka és a szőlőfürt. A tavasz. A holló és a róka. A páva és a daru. A hangya és a tücsök.

Tanár : *Kovácsy* Jenő.

II. osztály. K. k. : Szamosi János, Latin nyelvtan és olvasókönyv. Heti 6 óra. Olvasmányok : Latinról magyarra : De bello Troiano, Adventus Aeneae in Italiam, Bellum contra Rutulos Etruscosque. De origine urbis Romae, Romulus, primus rex Romae, Brutus consul suorum filiorum iudex. Porsenna, Horatius Cocles, Mucius Scaevola, Cloelia virgo, Secessio plebis in sacrum montem,

Coriolanus, De electione Almi ducis, De Geysa, duce Hungarorum, De vita et moribus scti. Stephani. Magyarról latinra : A földmivelő és fiai, Az aranykor, Aeneas Itáliába jövelete, Peleus és Thetis lakodalma, Egyes mondatok, A perzsák és görögök nevelése.

Tanár : *Frölich* Ottó.

III. osztály. K. k. : Szamosi János dr. Latin nyelvtana. Szamosi J. és Vida Áladár : Latin olvasó és gyakorlókönyv a III. osztály számára. Heti 6 óra. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat, összesen 15. Prózai olvasmányok : De Miltiade. De Aristide. De Cimone. De Themistocle. De Scipione Africano Minore. De bello contra Pyrrhum. De bello punico primo et secundo. De Quinto Fabio Maximo. Az ezekhez alkalmazott magyar szövegek latinra fordítottak le. Költői olvasmányok Phaedrus meséi közül : Lupus et agnus. Graculus superbus et pavo. Canis per fluvium carnem ferens. Vacca, capella, ovis et leo. Lupus et grus. Vulpes et corvus. Leo senex, aper, taurus et asinus. Vulpes et ciconia. Cervus ad fontem. Rana rupta et bos. Lupus ad canem. Aquila feles et aper.

Tanár : *Fazakas* Gáspár.

IV. osztály. K. k. : Schultz D. Latin nyelvtana és Olvasókönyve és Dávid I. Olvasókönyve. Heti 6 óra. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat, összesen 16. — I. Olvasmányok : *a)* Magyarról latinra : Egyes mondatok és összefüggő szövegek. A föld. *b)* Latinról magyarra : Prózaiak : Gallia leírása. Caesarnak a helvétekkel és Ariovistusszal viselt háboruja. Költőiek : Az emberi nemnek négy korszaka. Deucalion és Pyrrha. Icarus. Midas, Philemon és Baucis. Költői gnomák. II. Nyelvtan : A tantervben előírt anyag.

Tanár : *Kovács* János.

V. osztály. K. k. : 1. Szemelvények Ovidiusból. Szerk. Csengeri János dr. 2. M. T. Ciceronis De imperio Gn. Pompei oratio ad Quirites. Magyarázta Zsámboki Gyula. Heti 6 óra. — Végzett anyag : *A)* Költőiek : A megválás percei. A költő önéletrajza. Evander és Carmenta Latiumba érkezése. Hercules és Cacus. Romulus és Remus kitevése. Róma alapítása. Remus halála. Gabii elfoglalása. Ardea ostroma. A Fabiusok vesztesége. Janus. Feralia. Ca-

ristia. Liberalia. Cerialia. Arion. Quinquartus maiores et minores. Realiák és verstan. B) Cicero egész beszéde a hozzá füződő magyarázatokkal. Könyv nélkül: A Fabiusok veszte. Cicero beszédéből a 7. fejezet.

Tanár: *Kovácsy Jenő.*

VI. osztály. K. k.: Cserép József dr. Szemelvény P. Vergilius Maro Aeneiséből és Ivánfi T. Livii ab urbe condita II. XXI—XXII. Cserép József dr. Római régiségek. Heti 5 óra. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 16. Költői olvasmányok: Szemelvények Vergilius Aeneisének I. és II. könyvéből. Prózaolvasmányok: Szemelv. Livius XXI—XXII. könyvéből.

Tanár: *Fazakas Gáspár.*

VII. osztály. K. k.: Cserép József dr. Szemelvény P. Vergilius Maro Aeneiséből (IV—VI. Holub Mátyás, Kempf József: C. Sallustii Crispi, De coniuratione Catilinae Várkonyi Odilo: Cicero IV. beszéde Verres ellen (De Signis) Cserép József dr. Római régiségek és római irodalomtörténet vázlata. (Segénykönyv.) Heti 5 óra. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat magyarról latinra és viszont, összesen 16. Végzett anyag: Vergilius Aeneise IV. és VI. könyve szemelvényekben: IV. k. 1—129, 330—450, 520—554, 584—671; VI. k. 42—155, 264—300, 384—425, 450—476, 679—901. Sallustius de conjuratione Catilinaejából 4—5, 14—20, 26—30, 39—45, 56—61 fejezetek. Cicero De Signis c. beszédéből 1—30 fejezet. Könyv nélkül: Aen. IV. 1—91. v.

Tanár: *Major Lajos.*

VIII. osztály. K. k.: Szemelvények Q. Horatius Flaccus műveiből. Kiadta Wirth Gyula; Szemelvények P. Cornelius Tacitus műveiből. Szerkesztette: Dr. Gyomlay Gyula. Heti 4 óra. Végzett tananyag: Horatius: Carm. I. 1., 3., 4., 10., 12., 14., 22., 24., 34., 37; II. 3., 10., 16; III. 1., 2., 3., 30.; Satirarum; I. 1., 6., 9; II. 6.; Ars poetica bő szemelvényekben. — Tacitus: *Annales* első könyvéből 16 fejezet. — Régiségi, hitregei és irodalomtörténeti adatok csoportosítása. Cserép József dr.: Római régiségek és Római irodalomtörténet (segédkönyv).

Tanár: *Embery Árpád.*

IV. Görög nyelv és irodalom.

V. osztály. K. k.: Szamosi János dr. Görög nyelvtana és olvasókönyve. Heti 5 óra. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 16. Hangtan. Négragozás, melléknevek, fokozások, határozók, névmások, számnevek. A ω végű igék ragozása. Az alaktan begyakorlására válogatott mondatok fordítása. Olvasmányok: Az anya oroszlán. A favágók és a tölgy. Kényelmes hazugság. Két tarisznya. Ibikus. Cleobis és Bitó. Achilles mint gyermek. Sokrates elleni vád. A polgári kötelességekről. Adomák.

Tanár: *Major Lajos.*

VI. osztály. K. k.: Szamosi J. dr. Görög nyelvtana és olvasókönyve. Elischer: Szemelvények Xenophon műveiből. Heti 5 óra. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat görögre, összesen 16. — A μ végű és rendhagyó igék. — Olvasmányok: Mesék és apróbb elbeszélések: Az oroszlánbőrbe bujt szamár. Az aggastyán és a halál. A teknősbéka és a nyúl. Az oroszlán és a nyúl. A fősvény. A holló és a róka. Az északi szél és a nap. Az idegen tollakkal ékeskedő csóka. A szamár és az öszvér. A földmives és fiai. A vén oroszlán és a róka. Az oroszlán és az egér. Egyszer is elég. Két kép. Különös betegség. Két ajándék. Az erős Miló. Xenophon Kyropaediájából vonulás a király ellen, Xenophon a hadsereg élére áll. Anabasisából: Kunaxai csata.

Tanár: *Embery Árpád.*

VII. osztály. K. k.: Kempf József: Szemelvények Iliásból. Dávid István: Herodotos műveiből való szemelvények. Szamosi János dr. Görög nyelvtana. Havonként egy isk. írásbeli dolgozat, felváltva görög és magyar szöveg, összesen 9. Olvasmányok: Iliásból; I. III. VI. XVI. énekből. Az epikai költészet előzményei. A görögök legrégebb költői. A hexameterről. A trójai-mondakör. Az Iliás tartalma énekek szerint. Herodotosból: Kyros története. A marathoni és thermopylaei ütközet. Herodotos életrajza. Könyv nélkül az Iliás első 10 sora és Leonidas sirirata.

Tanár: *Major Lajos.*

VIII. osztály. K. k. : Csengeri János dr. Soph. Antigoneja. Kemencs József Odysseája. Heti 4 óra. Havonként felváltva egy isk. írásbeli dolgozat, összesen 8. Olvasmányok : Odys. I., II., III., énekéből szemelvények. Antigone-ból 800 sor.

Tanár : *Embery Árpád.*

V. Görög nyelv helyett választott irodalmi tanulmányok.

V. osztály. K. k. : Csengeri János dr. Homeros Iliása, Gyomlai Gyula dr. Homeros Odysseája, Geréb J. dr. Szemelvények Herodotos tört. műveiből, Jancsó B. dr. Magyar irod. olvasmányok. — Heti 3 óra. — Homeros két eposza bő szemelvényekben, tartalmuk, szerkezetük, sorsuk. Herodotos világnézete. Olvasás : Buda halála. Tinódi, Arany, Heltai, Cserei és Apor Péter műveiből. Félévenként egy házi dolgozat.

Tanár : *Embery Árpád.*

VI. osztály. K. k. : Badics F. dr. Magyar irodalmi olvasókönyv II. kiadás, Csiky : Antigone. — Losonczy : Electra. — Schill S. Görög irodalomtörténet. Heti 3 óra. Félévenként egy házi írásbeli dolgozat, összesen 2. Szemelvények a görög és magyar klasszikus költészetből, különösen Tyrtaios Mimnermos, Theognis, Simonides, Anakreon, Sappho, Alcaios, Archilochos, Pindaros, Bachilides, B. Szabó Dávid, Rajnis, Révai, Virág, Kazinczy, Bacszányi, Berzsenyi, Kölcsey, Csokonai s Vörösmarty jambikus, trochaikus, dactilikus költeményeiből. Sophocles : Antigoneja és Electrája. A görög költészet története. Elegikus és jambikus költészet, dráma.

Tanár : *Dobos Ferenc dr.*

VII. osztály. K. k. : Badics Ferencz dr. Magyar irodalmi olvasókönyv III. rész ; Szilasi, Szemelvények Thukydidesből ; Schill, Görög irodalomtörténet. — Heti 3 óra. Félévenként 1 házi dolgozat. Olvasmányok : Thukydides bő szemelvényekben, továbbá Kazinczy, Szalay, Horváth M., Kölcsey, Kossuth, Széchenyi I. gr. és Deák F. műveiből. A görög történetírás és retorika története.

Tanár : *Kovács János.*

VIII. osztály. K. k. : Péterfy I. dr. és Gyomlay Gy. dr. Szemelvények Platon és Arisztoteles műveiből. Szerellemhegyi Tivadar : Görög hitélet és magánrégiségek. Schill Salamon : Görög irodalomtörténet. Heti 2 óra. Félévenként egy írásbeli házi dolgozat, összesen 2. A görög bölcsészet története. Olvasmányok : Sokrates védekezése. Kriton, vagy a kötelességről. Gorgiás. Az állam : szemelvényekben. Arisztoteles ethikája. A görög építészet, szobrászat, festészet története.

Tanár : *Burger* Arthur.

VI. Német nyelv és irodalom.

III. osztály. Tankönyv : Német olvasó- és gyakorló könyv teljes nyelvtannal I. rész. Irta : Orosz Alajos. Heti 4 óra. Kéthetenként egy isk. írásbeli dolgozat, Összesen 16. — Prózai olvasmányok : Das Haus. Die Schule. Das Lamm und der Wolf. Der menschliche Körper. Der Frühling. Der Tag. Das Familienleber. Unser Garten. Das Jahr. Die Haustiere. Die Eisenbahn. Költői olvasmányok : Im Namen Gottes. Des Knaben Berglied. Gott ist ewig. Mein Vaterland. Mutterliebe. Gott und die Eltern. Die Kapelle. Beemléztük : Im Namen Gottes, Gott ist ewig. Mein Vaterland. Mutterliebe. c. költeményeket.

Tanár : *Szemlér* Ferenc.

IV. osztály. K. k. : Orosz Alajos, Német olvasó és gyakorlókönyv teljes nyelvtannal. Heti 3 óra. — Havonként két iskolai dolgozat, összesen 15. Tananyag a tanterv szerint. Prózai olvasmányok : Die Boten des Todes, Die Krähe und Merkur. Das volfeile Mittagessen. Der Greis und der Jüngling. Eine merkwürdige Abbite. Karls des Grossen Kaiserkrönung. Költőiek : Morgenlied. Gute. Nacht, Die Kapelle. Der. Löwe u. der Fuchs. Das Amen der Steine. Der tote Soldat. Legende vom Hufeisen. Versuchung. A költemények egy részét beemléztük.

Tanár : *Burger* Arthur.

V. osztály. Tankönyvek : Német olvasókönyv a gimnáziumok V. és VI. osztálya számára. Német Stílusgyakorlatok. Mindkettőt

irta : Orosz Alajos. — Heti 3 óra. Kéthetenként egy isk. írásbeli dolgozat. Összesen 16. Prózai olvasmányok : Die drei Brüder. Sankt Peter mit der Geiss. Die Sage von den Rosen der heiligen Elisabeth. Der rote Königsrichter. Der heilige Johannes. Leonidas. Die Olympischen Spiele. Sokrates. Horatius Cocles. Mucius Scävola. Regulos. Der Cid. Die Erstürmung Jerusalems durch die Kreuzfahrer. Wie die Schildbürger Licht ins Rathaus bringen. Magyarból németre : A denevér kétszínűsége. A vadkecske és a szőlőtőke. Az elveszett ártatlanság. Demosthenes kitartása. Az oroszlán és a róka. A király és a tejesasszony. — Költői olvasmányok : Die Schatzgräber. Die Teilung der Erde. Der Szekler Landtag. Die Mutter lag in Totenschrein. Die Fichte und die Palme. Hoffnung. Meeresstille. Glückliche Fahrt. Emlézve : Die Schatzgräber. Die Teilung der Erde. Die Mutter lag in Totenschrein. Die Fichte und die Palme. Hoffnung.

Tanár : *Szemlér* Ferencz.

VI. osztály. K. k. : Orosz Alajos : Német olvasó és gyakorlókönyv teljes nyelvtannal. II. rész. Orosz Alajos : Német stílusgyakorlatok. Heti 3 óra. Havonként 2 írásbeli dolgozat, összesen : 15. Tananyag a tanterv szerint. Prózai olvasmányok : Die Familie im heroischen Zeitalter der Griechen. Die olympischen Spiele. Alexander des Grossen Jugendjahre. Horatius Cocles. Mucius Scaevola. Die Zerstörung Karthagos. Augustus, Die öffentlichen Spiele in Rom. Armin und die Schlacht im Teutoburger Wald. Bericht Eckehards. Die Erstürmung Jerusalems. Die Gottesurteile. Die Jungfrau von Orleans. Der Star von Segringen. Die goldene Repetieruhr. Münchhausens wunderbare Abenteuer. — A vas, A korona és a kard. A fehér ló mondája. Der Zauberlehrling. Erlkönig. Der Sänger. Der Taucher. Die Bürgerschaft. Költőiek, Mein Vaterland. Preis des Schöpfers. Die Bürgerschaft. — A költeményeket beemléztük.

Tanár : *Burger* Arthur.

VII. osztály. Tankönyv : Német olvasókönyv IV. rész. Irtá : Szemák István. Német stílusgyakorlatok. Irtá : Orosz Lajos. Goethe — Weber, Hermann und Dorothea. Heti 3 óra. Havonként egy isk. írásbeli dolgozat, összesen 9. Prózai olvasmányok : Die erste

Blütezeit der deutschen Literatur (emlézve), Das Volksepos (emlézve). Das Nibelungenlied (emlézve). Inhalt des Nibelungenliedes. Das Gudrunlied (emlézve). Inhalt des Gudrunliedes. Das Kunstepos (emlézve). Die Artussage. Die Gralsage. Die Karlsage. Die bedeutendsten dichter des höfischen Epos (emlézve). Inhalt aus Parsival, Lohengrin, Tristan und Isolde und Rolandslied. Der Minnegesang (emlézve). Walter von der Vogelweide (emlézve). Die zweite Blütezeit der deutschen Literatur (emlézve). Klopstock, Wieland, Lessing. Magyarból németre: Goethe. Lessing. Nagy Károly mondaköre. Hermann és Dorothea. Költői olvasmányok: Hermann und Dorothea. Aus dem Niebelungenliede. Aus dem Gudrunliede. Aus dem Parsival. Nahrung.

Tanár: *Szemlér* Ferenc.

VIII. osztály. K. k.: Dr. Szemák István, Német olvasókönyv. IV. rész. Schiller-Heinrich, Wilhelm Tell. — Orosz Alajos, Német stílusgyakorlatok. — Heti 3 óra. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 8. — Prózái olvasmányok: Schiller. Goethe. Die Lebezeit. Die romantische Schule. Die Dichter der Befreiungskriege. Die schwäbische Dichterschule. Weltliteratur. Das junge Deutschland. Die österreichischen Dichter. Lenau. Költői olvasmányok: »Wilhelm Tell«, Das Lied von der Glocke, Szemlénények Goethe, Schiller s a többi tárgyalt német költő lírai költeményeiből.

Tanár: *Burger* Árhur.

VII. Történelem.

III. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Ujházy L. A magyar nemzet történelme I. rész.

Tanár: *Dobos* Ferenc dr.

IV. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Ujházy L. A magyarnemzet történelme II. rész. A magyarok története a mohácsi vésztől az 1867. évi koronázásig. Magyarország és Ausztria politikai földrajza.

Tanár: *Frölich* Ottó.

V. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Szölgyémi F. dr. Egyetemes történelem I. rész. Ó-kor. A keleti népek, görögök és rómaiak története a nyugatrómai birodalom megdüléséig.

Tanár: *Dobos* Ferenc dr.

VI. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Szölgyémi F. dr. Egyetemes történelem II. rész. A középkor történelme egészen és az Új-kor történelme a vesztfáliai békéig.

Tanár: *Frölich* Ottó.

VII. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Márki S. dr. Egyetemes történelem III. rész. Az Új-kor történelme a vesztfáliai békétől 1871-ig.

Tanár: *Dobos* Ferenc dr.

VIII. osztály. Hetenként 3 óra. Tankönyv: Andor József, Magyarország története a középiskolák VIII. osztálya számára. — A magyarok oknyomozó története a legrégebb időktől 1867-ig.

Tanár: *Szó* Gáspár.

VIII. Földrajz.

I. osztály. K. a.: a) Márki S. dr., Földrajz I. rész. Magyarország földrajza. V. kiadás. b) Kogutowicz M. Földrajzi atlasz. III. kiadás. Heti 3 óra.

Tanár: *Dobos* Ferenc dr.

II. osztály. K. k.: Márki S. dr. Földrajz. II. rész. A föld öt része. Kogutowicz Atlasz II. rész. Heti 3 óra.

Tanár: *Dobos* Ferenc dr.

III. osztály. K. k.: a) Márki S. dr. Földrajz IV. kiadás. b) Kogutowicz M. Földrajzi atlasz, III. kiadás. c) Mihalovits B. A fizikai és matematikai földrajz elemei.

Tanár: *Tamás* Albert.

IX. Természetráajz.

I. osztály. K. k.: Ormándy M. dr. Természetráajz a gimn. és reálisk. I. o. számára. Heti 2 óra.

Tanár: *Tamás* Albert.

II. osztály. K. k.: Ormándy M. dr. Természetrész a gimn. és reálisk. II. o. számára. Heti 2 óra.

Tanár: *Tamás* Albert.

IV. osztály. K. k.: Roth dr. — Tőkés L. A növénytan alapvonalai. Középiszkolák felső osztályai számára, VI. javított kiadás. Heti 3 óra.

Tanár: *Tamás* Albert.

V. osztály. K. k.: Roth-Vangel dr. Az állattan alapvonalai. Középiszkolák felső osztályai számára, V. kiadás. Heti 3 óra.

Tanár: *Tamás* Albert.

VI. osztály. K. k.: Roth — dr. Hankó V. és dr. Melczer G. Ásványtan és kémia a gimnáziumok VI. osztálya számára, 1901.

Tanár: *Tamás* Albert.

X. Természetan.

VII. osztály. K. k.: Vörös Cyrill dr. Kísérleti természetan. Heti 4 óra. Mechanika, hangtan és fénytán.

Tanár: *Luckhaub* Gyula.

VIII. osztály. K. k.: Vörös Cyrill dr. Kísérleti természetan. Heti 4 óra. — Hőtan. Elektromosság és mágnesség. A kosmograpfia elemei.

Tanár: *Jancsó* Béla.

XI. Matematika.

Számítan I—III., algebra IV., algebra és geometria V—VIII.

I. osztály. K. k.: Gidró Bonifác, Közönséges számítan I. rész. Heti 4 óra. — Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. A házi dolgozatok száma 100.

Tanár: *Luckhaub* Gyula.

II. osztály. K. k.: Gidró Bonifác, Közönséges számítan II.

rész. Heti 4 óra. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. A házi dolgozatok száma 120.

Tanár: *Jancsó Béla.*

III. osztály. K. k.: Gidró Bonifác, Közönséges számtan III. rész. Heti 3 óra. — Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. A házi dolgozatok száma 80.

Tanár: *Luckhaub Gyula.*

IV. osztály. K. k.: Borosay Dávid, Algebra. Heti 3 óra. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. Házi dolgozatok száma 90.

Tanár: *Jancsó Béla.*

V. osztály. K. k.: Borosay Dávid Algebra és Borosay Dávid Geometria, I. rész. Heti 3 óra. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. Házi dolgozatok száma 35.

Tanár: *Luckhaub Gyula.*

VI. osztály. K. k.: Borosay Dávid, Algebra és Borosay D., Geometria. Heti 4 óra. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. Házi dolgozatok száma 70.

Tanár: *Jancsó Béla.*

VII. osztály. K. k.: Borosay Dávid, Algebra és Wagner, Geometria VII. kiadás. Heti 3 óra. — Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 9. Házi dolgozatok száma 40—40.

Tanár: *Luckhaub Gyula.*

VIII. osztály. K. k.: Borosay Dávid, Algebra. Wagner Alajos dr., Geometria. Heti 2 óra. — Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen 8, Házi dolgozat 30.

Tanár: *Jancsó Béla.*

XII. Rajz.

Rajzoló geometria I—IV., görögpótló rész V—VIII.

I. osztály. K. k.: Huszka József rajzoló geometria, I. kiadás. Heti 3 óra.

Tanár: *Spanyár Pál,*

II. osztály. K. k.: Huszka József, Rajzoló stereometria.
Heti 3 óra.

Tanár: *Spanyár Pál.*

III. osztály K. k.: Huszka József, Konstruktív planimetria.
Heti 2 óra.

Tanár: *Spanyár Pál.*

IV. osztály. K. k.: mint a III. osztályban. Heti 2 óra.

Tanár: *Spanyár Pál.*

V. osztály. Heti 2 óra. Ismert testek s ezekből összeállított testcsoportok rajzolása természet után a látásnak megfelelően. Különböző előadásmódok (technikák) gyakorlása. Ókori (asszir, egyiptomi, görög, római) műemlékek bemutatása a képzőművészetek fejlődése szerint, a reájuk vonatkozó rövid műtörténeti magyarázatokkal kapcsolatban.

Tanár: *Spanyár Pál.*

VI. osztály. Heti 2 óra. Testcsoportok, domborművek, disztárgyak rajzolása természet után. Középkori műemlékek; épületek, szobrok, mozaik-, üveg- és miniatűr képek, fal és oltárképek bemutatása és ismertetése hű reprodukciók nyomán.

Tanár: *Spanyár Pál.*

VII. osztály. Heti 2 óra. Összetettebb használati és disztárgyak, valamint épületrészek és fegyverek rajzolása és festése. Újkori nevezetesebb műemlékek és iparművészeti tárgyak, valamint néhány modern művészeti termék bemutatása, kérdésekkel és magyarázatokkal kísérve.

Tanár: *Spanyár Pál.*

VIII. osztály. Heti 2 óra. Természet köréből vett tárgyak; virágok, bogarak, lepkék, madarak és apróbb emlős állatok rajzolása és festése. A jelesebb magyar művészek műveinek bemutatása és ismertetése a reájuk vonatkozó rövid műtörténeti és esztétikai magyarázattal kapcsolatban.

Tanár: *Spanyár Pál.*

XIII. Böleseleti előtan.

VIII. osztály. K. k.: Szitnyai Elek: Lélektan és logika.
Heti 3 óra.

Tanár: *Burger* Arthur.

XIV. Szépirás.

I. osztály. Heti 1 óra. — Folyó magyar írás; kis- és nagybetűk.

Tanár: *Fazakas* Gáspár.

II. osztály. Heti 1 óra. Magyarírás, folytatva: németírás.

Tanár: *Major* Lajos.

XV. Testgyakorlás.

I. osztály. Heti 2 óra. Játékdélután a II. osztállyal együtt.

II. osztály. Heti 2 óra.

III. osztály. Heti 2 óra.

IV. osztály. Heti 2 óra.

V. osztály. Heti 2 óra. Játékdélután a III., IV. V. és VI. oszt. együtt.

VI. osztály. Heti 2 óra.

VII. osztály. Heti 2 óra. Céllövészet a VII. és VIII. osztály együtt.

VIII. osztály. Heti 2 óra.

Tanár: *Jánosy* Béla.

Magyar írásbeli tételek a négy felső osztályban.

V. osztály. 1. Szünidőm legszebb napja. 2. Toldi Miklós első és utolsó utja Budára. 3. A holtak országa. (Iskolai.) 4. »Segíts magadon és az Isten is megsegít«. (Mondattárgyalás.) 5. A

természetrajzban tanult valamely állat leírása. (Iskolai.) 6. A befagyott Küküllő. 7. Napi munkám. (Levél.) 8. Tavaszi séta. 9. Beszéd a tanulótársakhoz az iskolai év végén.

VI. osztály. 1. A mythosz, monda és mese közötti hasonló és különböző vonások. 2. A »János vitéz« c. költemény leírásbeli szépségei. 3. A »Két szomszédvár« c. költemény tartalma. 4. A »Zrinyiász« epizódjai. 5. Az eposz és a legenda. 6. Miért fejlődött ki a társadalmi regény? 7. Az óda kellékei a »Fohászkodás« c. költeményben. 8. Bánk bán erkölcsi halála. 9. Valamely olvasott tört. regény tartalmi ismertetése.

VII. osztály. 1. A katolikus egyház mint a ker. műveltség magvetője. 2. A keresztény középkor históriás és lírai énekeinek méltatása. 3. Balassi Bálint egyénisége. 4. A könyvnyomtatás művelődéstörténeti fontossága. 5. Tinódi krónikás énekei. 6. Pázmány és Zrinyi. 7. Csokonai és Kisfaludy S. lírája. 8. A bécsi testőrifjuság hatása az irodalomra, 9. A hazafias bánat Kölcsey költészetében.

VIII. osztály. 1. Az irodalom, mint a nemzeti szellem ébrentartója. 2. A magyar társadalmi élet Kisfaludy K. vigjátékaiban. 3. Mennýiben nemzeti dráma Katona »Bánk-bán«-ja (Isk.) 4. Petőfi és Arany egyénisége költeményeik alapján. 5. A regény sajátosságai. 6. A szónoki és írói hatás eszközei Kossuthnál. 7. Irodalmi irányok a szabadságharc után. 8. Egy epikai hős, mint valamely nagy eszme képviselője.

Rendkívüli tárgyak.

1. **Egészségtan.** Heti 2 óra. Tankönyv: Fodor J. dr.: Egészségtan.

Tanár: *Imreh* Domokos dr.

2. **Szabadkézi rajz.** Heti 2 óra. Tananyag: Kézűgyesítő gyakorlatok. Vázolás ceruzával, színes krétával, szénnel. Az előrehaladottabbak edényeket, használati tárgyakat, apróbb-nagyobb madarakat rajzoltak és festettek természet után. A tanulók száma

12, előmenetelük a következő: Pillich D. I. o. t. jó. Makovics K. IV. o. t. jó. Gál I. V. o. t. jeles. Macskásy E. V. o. t. jó. Glatz B. VI. o. t. jeles. Vaitsuk F. VI. o. t. jeles. Tarisnyás G. VI. o. t. jó. Amberboy A. VI. o. t. jó. Embery G. VI. o. t. jó. Csata K. VII. o. t. jó. Fülöp I. VII. o. t. jeles. Katinszky I. VIII. o. t. jó.

Tanár: *Spanyár Pál*.

3. Mintázás. Tananyag: Bevezetésül alapkészítés, adott méret szerint. A kiadott tárgynak az alapra való felrajzolása. Egyszerű és komplikáltabb ornamentikus részletek, később figurális alakzatok mintázása fősz minták után; a tanulók tehetsége szerint agyagban. A különböző stílusok rövid megmagyarázása. Heti 1 óra. Tanév végén a készített mintázatokból kiállítás rendezve. A tanítás a helybeli m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskolában folyt.

A mintázási tanfolyamra beiratkozott tanulók osztályzata az 1908—9. tanévben: Zonda József 2, Mihály Péter 2, Binder Emil 2, Czárán Manó 2, Beke András 2, Maráth József 2, Tomcsa Sándor 2, Tamás Antal 2, Kafka Ferenc 3, Thott Sándor 3, Pál Vencel 2, Bokor Ferenc 2, Gyarmathy Miklós 3, Hargita György 2, Szabó Károly 2, Rigetti Hugó 3, Hadnagy Endre 2, Szieghard Gyula 3, Szomesán László 1.

Ohajtandó, hogy a jövő tanévben, mivel a mintázás fontos tényező az ifjuság fogékony lelkére és finomító — forma izlésére, minél többen iratkozzanak be a tanfolyamra. Egyeseket rendtelenségük miatt osztályozni nem lehetett.

4. Ének. Az összhangzatos nevelés egyik tényezője a kedély nevelés, melynek célja az ember nemesebb érzelmeinek fejlesztése. Ezeknek az érzelmeknek nem utolsó eszköze a zene s ennek természetes ősforrása az ének. A kedélyállapot »hangulat« elnevezése is a hangok birodalmára s így az énekekre is utal, melynek csiráját a hang érzéket az ember már születésétől magában hordja. Intézetünk a növendékek harmonikus kifejtését tartva szem előtt az énekkotatásra heti 4 órát szánt, melyből kettő az unisono egyházi énekekre, kettő pedig a poliphon ének tanítására jutott. Ez utóbbiban 75 tanuló vett részt. Az énekkar részben mint vegyeskar, részben mint férfikar működött.

A vegyes kar a gymnasium nyilvános ünnepélyein november 5-ikén, március 15-ikén és június 6-ikán az évváró ünnepélyen szerepelt. Előadott darabok az E. M. K. E. négyszólamu vegyeskaru gyűjteményből »Bucusu« és »Honfidal« —; Magyar Árion vegyeskaru gyűjteményből: »Töltik a gyergyói utat...«, »Ne sirj pajtás...«, »A nap a fényes égről...«

A férfikar december 8-án szeplőtlen fogantatás ünnepén Klósz miséjéből a »Kyrie«-t, »Sanctus«-t; Resch György »Missa Solemnis«-éből a »Gloria«-t, »Credo«-t, »Benedictus«-t, »Agnus Dei«-t s mint betéteket »Ave Maria«-t és »Pie Pelicane«-t adta elő.

Közreműködött jótékonycélu estélyeken is. Szent Antal estélyeken vallásos dalokkal, az oltáregyleti estélyen Auber »Tékozló Fiu« c. operájának átdolgozott részleteivel lépett föl. A májusi Mária-ájtatosságokon a lorettói litániát s Mária dalokat, egy tanuló ifju halála alkalmával pedig az E. M. K. E. 3 szólamu énekgyűjteményből gyászdalokat énekelt.

Az énekkar vezetője *Décsi* Lajos helybeli segédlelkész volt.

5. **Zene.** A gimnáziumi ifjuság önként jelentkező tagjai 2 csoportba osztva, heti 5 órában nyertek a zenéből oktatást. A kezdők csoportja, a zene elemeit heti 3 órában tanulta, míg a haladók gyakorlati oktatásban részesültek. A zenekarnak volt összesen 18 tagja, kik a következő darabokat tanulták és adták elő: 1. »Bohém induló« B. Baritz S. 2. »Népdal egyveleg« átírta Németh Gy. 3. »Csárdás« N. N.-tól. 4. »Induló« a Feneleányok c. operettéből. 5. »Serenád« Greizinger I. 6. Kincs keringő a Czigány báróból — Strausstól. 7. »Dráma a tenger fenekén«. Az egyházi énektanítást *Szabó* Antal k.-tanító vezette, míg a zenét *Németh* Gyula fenyédi plébános, zenetanár tanította.

Az ének- és zenének heti óraszám 8.

6. **Gyorsírás.** Tankönyv: Bódogh János: Levező Gyorsírás XIII. kiadás. Elvégzett tananyag: a mássalhangzók és mássalhangzók torlódásai. A magánhangzók közül az *e a o ó ö ő i í* hangzók elmélete. Képzőrag rövidítések. Szójelek. Tanulták: Petrovay István VII. o. t. jeles, Szabó János VII. o. t. jeles, Vaituk Ferenc VI. o. t. jeles.

Tanár: *Luckhaub* Gyula.

V.

Tanári kar.

Soó Gáspár, világi; a főgimnázium és internátus igazgatója, okl. tanár a történelem- és földrajzból; a történelemnek a VIII. oszt.-ban rendes tanára. Heti óráinak száma 3. Tanít 30 év óta.

Burger Árpád, világi; okl. tanár a magyar és német nyelvből; a magyar nyelvnek a VI. oszt., a német nyelvnek a IV., VI., VIII. osztályban, a bölcseletnek és görög-pótlónak a VIII. osztályban rendes tanára; a VI. oszt. főnöke. Heti rendes óráinak száma 17. A tanári könyvtár őre. Tanít 7 év óta.

Dobos Ferenc dr., világi; okl. tanár a történelem és földrajzból; a földrajznak az I., II., a történelemnek a III., V., VII., a görög-pótlónak a VI. osztályban rendes tanára; a földrajzi szertár őre. Heti óráinak száma 18. Tanít 4 év óta.

Embery Árpád, világi; okl. tanár a latin- és görög nyelvből; a görög nyelvnek a VI., VIII., a latin nyelvnek a VIII., a görög-pótlónak az V.-ben rendes tanára. Heti óráinak száma 16. Tanít 23 év óta.

Fazakas Gáspár, erd. egyházmegyei áldozó pap, okl. tanár a magyar- és latinnyelvből; a III. osztály főnöke; a magyar és latin nyelvnek a III., a latin nyelvnek a VI. osztályban és a szépírásnak az I. oszt.-ban rendes tanára, Exhortator. Heti óráinak száma 17. Tanít 9 év óta.

Frölich Ottó, világi; okl. tanár a földrajzból és történelemből; a II. oszt. latin és magyar, IV. és VI. oszt. tört. r. tanára. Heti óráinak száma 17. Tanít 4 év óta.

Gáspár Balázs, világi; okl. tanár a mennyiségtan és természettanból. Tanít 27 év óta. Az egész tanévben szabadsággal volt.

Jancsó Béla, világi; helyettes tanár; tanította a mennyiség-tant a II., IV., VI. és VIII. osztályban, a természettant a VIII. osztályban. Heti óráinak száma 17. Tanít 1 év óta.

Kovács János, erd. egyházmegyei áldozó pap, a finevelő intézet igazgatója; okl. tanár a magyar- és latinnyelvből; a IV. oszt. főnöke, a magyarnak a IV., VIII., a latinnak a IV., a görögpótlónak a VII. osztályban rendes tanára. Heti óráinak száma 17. Tanít 15 év óta.

Jánosy Béla, világi; végzett tanárjelölt; tanította a tornát az egész gimnáziumban heti 16 órában, a játékdélutánokat vezette az őszi és tavaszi hónapokban 3 csoportban. Tanít 2 év óta.

Kovácsy Jenő, világi; okl. tanár a magyar- és latinnyelvből; a magyar nyelvnek az I., a latin nyelvnek az I. és V. oszt. rendes tanára; az I. oszt. főnöke. Heti óráinak száma 17. Tanít 5 év óta.

Luckhaub Gyula, világi; okl. tanár a mennyiség-tan és természettanból, okleveles gyorsírás tanár, a matematikának az I., III., V., VII. oszt., a természettannak a VII. osztályban rendes tanára. Heti óráinak száma 17. A természettani szertár őre. Tanít 5 év óta.

Major Lajos, világi; okl. tanár a latin- és görögnyelvből; a latin nyelvnek a VII., a görögnyelvnek az V. és VII. oszt. a szépirásnak a II. oszt. rendes tanára; az ifjúsági könyvtár őre. A VII. oszt. főnöke. Heti óráinak száma 16. Tanít 4 év óta.

Spanyár Pál, világi; okl. tanár a szabadkézi- és mértani rajzból, a rajzoló geometriának az I., II., III., IV., a görögpótló rajznak az V., VI., VII., VIII. osztályban rendes tanára, a szabadkézi rajznak, mint rendkívüli tárgynak tanára. Heti óráinak száma 18. A rajzszerter őre. A módszertani értekezletek jegyzője. Az ifjúsági kirándulási egyesület elnöke. Tanít 11 év óta.

Szemlér Ferenc, világi; okl. tanár a magyar- és németnyelvből; a magyarnyelvnek az V., VII. oszt., a németnyelvnek a III., V., VII. osztályban rendes tanára. Heti óráinak száma 16. Tanít 11 év óta.

Tamás Albert, világi; okl. tanár a természetrajz-, vegytan- és tornából; a természetrajznak az I., II., IV., V. és VI., a földrajznak a III. osztályban rendes tanára. Heti óráinak száma 15. A természetrajzi és vegytani szertárak őre s az ifjusági segélyző könyvtár felügyelője. Tanít 26 év óta.

Szabó János, erd. egyházmegyei áldozó pap; a hittannak az I—VIII. osztályban okleveles h. tanára. Heti óráinak száma 16. Tanít 4 év óta.

Imreh Domokos dr., világi, orvos-doktor; az egészségtanak a VII. osztályban okl. rendes tanára, heti 2 órában. Iskolaorvos. Tanít 7 év óta.

Dézsý Lajos s. lelkész, az énekkar vezetője. Tanít 1 év óta.

Németh Gyula, egyházi; erd. egyházm. áldozó pap; a zenekar vezetője. Tanít 4 év óta.

Sándor János, hitoktató; görög katolikus esperes.

A nem róm. kath. és nem görög kath. tanulók saját hitoktatóiktól az intézeten kívül részesültek vallástanításban.

Intézeti szolgák.

Ilyés Alajos, Hadnagy János.

A tanárok társadalmi és irodalmi működése.

1. **Embery Árpád.** Udvarhelymegye törvényhatóságának és Udv. város képviselőtestületének virilis tagja; kath. iskolaszéki tag és egyháztanácsos; az udvarhely-esperesi kerület statusgyűlési képviselője; a megyei vadásztársaság és városi Tisztviselői kör elnöke stb. Szabadelőadásokat tartott a Szent Antal-estélyeken.

2. **Soó Gáspár.** Udvarhelyvármegye törvényhatóságának, a közigazgatási bizottságnak, Székelyudvarhely város képviselő testületének tagja; a r. kath. Iskolaszék tagja és a leányiskola pénz-

tárosa; az áll. elemi iskolák gondnokságának elnöke; az udvarhelymegyei takarékpénztár igazgatóságának tagja.

3. Szemlér Ferenc. A székelyudvarhelyi iparos- és tanonciskola felügyelő bizottságának tagja. Beszédet mondott a VIII. országos katolikus nagygyűlés harmadik nyilvános ülésén Budapesten és a József Főherceg-szanatórium javára rendezett hangversenyen Segesvárt. Egy-egy előadással vett részt a Petrozsényben, Aradon, Szegeden és Szabadkán rendezett keresztény társadalmi kurzusokon. Szabadelőadást tartott az udvarhelymegyei róm. kath. tanítóegyesület őszi közgyűlésén Székelyudvarhelyt. Sajat költeményét szavalta Gyulafehérvárt a katolikus kör műsoros estéjén. Irt az »Élet«, »Alkotmány«, »Fejérmegyei Napló«, »Udvarhelyi Híradó«, »Kath. Háziasszonyok Lapja«, »Petrozsény és Vidéke«, »Közművelődés« c. lapokba.

4. Tamás Albert. Udvarhelyvármegye törvényhatóságának és Székelyudvarhely város képviselő testületének tagja; a r. kath. Iskolaszék tagja és az Egyházközség pénztárosa.

A tanuló neve	Vallás	Magyar	Latin	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzolóérettség	Szépírási	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Kézsmárky Ferencz	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2
Kovács Dénes	1	2	2	2	2	3	3	3	3	1	3
Macskássy László	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1	4
20 Mihály Imre ism.	2	3	3	2	3	3	2	1	2	1	3
Mihály Péter	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3
Nevelits Ede ism.	1	2	3	3	3	3	2	3	1	1	3
Pap Géza	2	2	3	3	3	3	3	2	3	1	3
Petrovay Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
25 Reithoffer József	2	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2
Sebestyén István	2	4	4	3	3	4	4	3	1	2	4
Slakovits Mihály ism.	2	3	3	3	3	4	3	2	2	1	4
Surdu Illés g. kath.	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1	3
Szabó Dezső	2	3	3	3	2	4	3	2	1	1	4
30 Szabó Jenő	1	2	2	3	2	2	3	2	1	1	3
Szabó Lajos idsb.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3
Szabó Lajos ifj.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3
Szélyes Domokos	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Tamás Béla ism.	3	3	4	1	3	4	3	3	3	1	4
35 Vaitsuk Pál	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
Vas Antal Ferenc	3	3	4	4	3	4	4	3	3	2	4
Vass Gáspár	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vermescher Emil ág. evang.	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	4
Zonda József	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2
Bándi Dávid mgnt.	2	3	3	3	2	2	2	—	—	—	3

Kimaradtak: Gál Arnold, Sebestyén Gyula, Tályán Miklós.

Meghalt: Szieghart László.

II. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar	Latin	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírá	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Beke András	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Binder Emil ág. ev.	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	2
Biró Balázs	2	4	4	3	3	4	4	3	2	2	4
Bloch Kázmér	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2
5 Boros Domokos	1	2	2	1	2	2	2	3	2	1	2
Brassay Sándor	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	3
Czárán Manó ism.	2	2	3	2	2	1	2	3	2	2	3
Csató Árpád	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3
Csicsmányi Árpád	2	3	4	3	3	3	4	2	3	2	4
10 Csiszér József	2	3	4	3	2	3	3	1	2	2	4
Demény István	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1	3
Elekes Ernő	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2
Fulicea Enea gör. kath.	3	3	3	2	3	2	3	2	1	1	3
Göllner Emil	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1	3
15 Jakab Dénes	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
János Áron	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kovács Antal	1	3	3	3	2	4	3	3	3	1	4
Kovács Győző	2	3	3	3	3	4	3	3	2	2	4
Kovács Károly	1	3	3	2	2	2	3	2	2	1	3
20 Kovács Mózes ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3
Kuhárcz Ernő	2	3	3	2	2	3	4	2	3	2	4
Lönhárd Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lux János ism.	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2
Makovits Árpád	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	2
25 Maráth József	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Máthé Árpád	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2
Mártinovits Kálmán	1	3	3	2	2	2	2	2	3	1	3
Miklóssy István	2	2	2	3	1	2	3	2	2	1	3
Pillich Dezső	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
30 Ráduly Lajos	1	2	2	2	2	1	1	1	2	1	2
Sárossy Endre	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3
Szabó Endre	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3
Tamás Antal	2	2	2	3	2	2	3	3	2	1	3

A tanuló neve		Hittan	Magyar	Latin	Földrajz	Természettrajz	Mennyiségtau	Rajzoló mérran	Szépírás	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
	Thott László	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
35	Tomcsa Sándor	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2
	Török István	2	3	3	2	2	4	4	3	3	1	4
	Vass Albert	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	3
	Id. Zakariás Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3
	Ifj. Zakariás Ferenc	2	3	4	3	3	4	4	2	2	1	4
40	Zakariás Ignác	2	2	3	2	3	2	3	2	2	1	3
	Zengliczky Endre	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1	3

Kimaradt: Constantinescu János.

III. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar	Latin	Német	Történelem	Földrajz	Számтан	Rajzoló mértan	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
András Gyula	2	3	4	4	4	4	3	3	3	2	4
Barkóczy Albert	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3
Bálint Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Benedek Albert	3	3	3	3	4	3	4	3	2	1	4
5 Boér Romulus gör. kel.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Bokor Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Czikmántory Endre	2	2	3	2	3	3	1	3	3	1	3
Csató Pál	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Dakó Sándor	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2
10 Dénes János	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2
Drunek András	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Erdélyi Sámuel	1	2	3	3	1	2	2	2	1	1	3
Ferenczy Kálmán	1	2	2	3	2	3	3	2	2	1	3
Göllner Károly	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	3
15 Györffy Endre	2	4	4	3	3	3	3	2	3	1	4
György József ism.	2	3	4	4	3	3	3	3	3	2	4
Hajdu Jenő	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Húve Béla	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1	3
Ilyés Balázs ism.	2	2	3	2	2	3	3	2	1	1	3
20 Imreh Sándor unit. ism.	2	3	3	3	1	2	3	2	3	1	3
Jakab Albert	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Jakab Dezső	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2
János Ignác	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2
Kafka Ferenc	1	3	3	3	2	3	2	2	2	1	3
25 Kápálb Ferenc	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1	4
Kertész Mózes	2	4	4	4	4	3	3	3	2	1	4
Kovács József	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Kovács Mihály	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2
Márton Mózes	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
30 Máthé Ferenc	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2
Műhlty Dezső	2	2	3	3	3	2	3	2	1	2	3
Oláh Antal	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3
Orbán Balázs	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1	3

A tanuló neve		Hittan	Magyar	Latin	Német	Történelem	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
	Papp Antal	3	3	4	4	3	3	3	3	2	2	4
35	Pap Ágoston ism.	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3
	Páll Vencel	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	3
	Pásku Jenő ev. ref.	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2
	Sándor Dénes	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3
	Sánduly Dénes	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3
40	Szabó András	2	2	2	3	2	2	3	2	2	1	3
	Szabó Gyula	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1	3
	Szabó Imre	2	2	2	2	2	3	3	3	2	1	3
	Szávu Pál gör. kel.	1	3	3	3	1	3	2	3	1	1	3
	Szeless Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Thott Sándor	2	2	3	3	2	2	3	2	1	2	3
	Tózsér Antal	3	3	4	4	4	3	3	3	3	2	4
	Vinczeffy Pál	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	2
	Zöld Jenő	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2

Kimaradt: Ráduly József.

IV. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar	Német	Latin	Történelem	Természettan	Mennyiségtau	Rajzoló mértan	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Bartos Gyula ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3
Benedek János	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Biró Mihály	2	3	3	2	3	3	3	3	fm.	1	3
Csergő Benedek	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Csicsmányi Géza	1	3	2	3	3	3	3	2	3	1	3
Dobay Tibor	3	2	2	2	3	3	2	2	1	2	3
Embery István	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2
Füstös Gyula	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1	4
Gál Albert	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1	4
10 Görgényi Károly	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3
Gyarmathy Miklós ism. ev. r.	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1	3
Hadnagy Endre	2	3	3	4	3	3	2	2	2	1	4
Hajdó Lajos	1	2	2	3	2	3	3	3	2	1	3
Hargita György	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3
15 Hegyi Gergely ism.	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	3
Jakabffy Ernő	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2
Józsa János	2	2	1	1	3	2	1	2	1	1	2
Kandray Endre	2	3	4	3	3	3	3	4	fm.	1	4
Kovács Ferenc	1	1	2	2	1	2	2	2	fm.	1	2
20 Makovics Kálmán	2	2	2	3	3	3	3	2	1	1	3
Mosonczy Jenő	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2
Paschek Viktor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Petrovay István	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2
Révffy Andor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25 Rigetty Hugó	2	2	1	3	3	2	2	2	fm.	1	3
Sebők Albert	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3
Simó Antal	2	2	3	2	3	3	2	3	3	2	3
Simonfy Ferencz	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3
Szabó Bálint	2	3	3	3	3	3	1	3	3	2	3
30 Szabó Gábor	2	2	3	2	3	3	2	2	1	1	3
Szabó Gyula	2	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1	3
Szabó Károly	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	2
Szegedy József	1	2	2	2	2	3	1	3	1	2	3
Szieghárt Gyula	1	2	2	3	2	2	1	3	1	1	3
35 Szieghárt László	1	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3
Zombor Jenő	1	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3

V. osztály.

A tanuló neve	Vallás	Magyar	Latin	Görög	Görög h. vál. irod.	Szabadkézi rajz	Német	Történelem	Természettud.	Számítás	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Ágoston István . . .	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Ávéd Endre . . .	1	1	1	1	—	—	2	1	2	1	1	1	2
Bodrogi Endre ev. ref.	3	3	3	—	3	2	4	3	3	4	3	2	4
Csiki Péter . . .	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
5 Dobay Dezső . . .	2	2	3	—	2	1	3	2	2	3	3	2	3
Gál János . . .	2	3	3	—	1	1	3	1	2	2	2	1	3
Göllner Béla . . .	2	2	1	2	—	—	2	1	2	3	2	1	2
Hajdu Endre . . .	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	2	1	3
Kerecsi Jenő . . .	1	1	2	2	—	—	1	1	2	3	2	1	2
10 Lönhárd Miklós . . .	1	2	1	1	—	—	2	2	2	1	fm	1	2
Macsikásy Ernő . . .	2	2	2	—	2	2	3	3	3	3	3	1	3
Márton Lajos . . .	1	1	1	—	1	2	2	1	2	2	1	1	2
Miklósy Lajos . . .	1	3	3	—	2	3	3	2	3	3	3	1	3
Nagy Pál . . .	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2	1	3
15 Pacchiaffo Emil . . .	1	3	2	2	—	—	2	1	1	2	3	1	2
Pádár Károly . . .	1	2	1	1	—	—	1	1	2	3	1	1	2
Soó Gáspár . . .	1	2	1	2	—	—	2	1	2	2	2	1	2
Szabó Endre . . .	1	2	2	3	—	—	3	2	2	2	2	1	3
Szabó Nándor . . .	2	2	3	—	1	3	3	1	2	3	1	1	3
20 Szorger János . . .	3	3	3	—	2	3	4	4	4	4	3	2	4
Tamás Aladár . . .	2	3	3	—	1	3	3	3	3	3	3	1	3
Tamás Jenő . . .	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	2	1	3
Várterész Jakab . . .	1	3	2	—	1	1	3	2	3	3	2	2	3
Zakariás Gergely . . .	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	1	3
25 Kubászky György mt.	v	i	z	s	g	á	l	a	t	l	a	n	m
Topercean Miklós mt.	1	3	3	—	3	3	3	4	3	4	—	—	4

Meghalt: Borbáth József alap.

VI. osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar	Latin	Görög	Gör h vál. irod.	Szabdkézi rajz	Német	Történelem	Természetráajz	Számítan	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Amberboy Árpád	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	2	3
Bodó Elek	1	1	2	2	—	—	1	3	2	1	2	2	2
Csató Béla	1	2	3	—	2	2	3	1	3	2	2	1	3
Elczner Sándor	1	2	3	—	3	1	3	2	2	2	2	2	3
5 Embery Gábor	2	2	2	—	2	2	3	2	2	2	2	2	3
Eperjessy Kálmán	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1	1	2
Fazakas István	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2	1	3
Ferencz Balázs	2	3	2	—	3	3	3	3	3	3	fm.	1	3
Ferencz Gyula	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	3
10 Finkér László	1	1	1	2	—	—	2	2	2	2	1	1	2
Fulda Pál	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	1
Glatz Béla	1	2	2	—	2	1	2	2	2	1	2	1	2
Gyöngyösy János.	2	3	3	—	2	2	2	2	3	2	2	1	3
Homolay László	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	2	2	4
15 Imre Gyula	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	3
Lachnit János	2	3	3	3	—	—	3	2	2	3	3	1	3
László Árpád ism.	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	3
Lázár Alfréd	3	3	3	—	3	1	1	3	3	3	2	1	3
Lukhaup Miklós	2	2	2	—	2	2	1	1	2	1	1	1	2
20 Maráth Béla	1	2	2	—	1	1	2	2	2	2	2	1	2
Mihály Lajos	1	2	3	—	2	2	3	2	3	1	1	1	3
Papuc Vazul gör. kel.	1	3	3	3	—	—	3	3	3	1	3	1	3
Péter József	2	2	3	2	—	—	3	3	2	3	1	1	3
Sándor Imre	2	3	3	—	2	2	3	3	2	2	fm.	1	3
25 Sztójka Zoltán ism.	2	2	3	2	—	—	3	2	3	3	3	2	3
Tankó Vilmos	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	2	2	3
Tarisznyás J. Gergely	2	2	2	—	1	2	2	1	2	2	fm.	1	2
Tóth Károly	2	2	3	—	2	2	2	3	3	3	2	1	3
Waitsuk Ferencz	1	2	2	—	2	1	1	2	1	2	1	1	2
30 Gaskó Béla ev. r. mgt.	3	2	3	2	—	—	3	2	3	2	—	—	3

Vizsgálatlan maradt: Mihály János mgt.

Kimaradt: Mihály János, Pál Gergely.

Meghalt: Széles Gyula, Tamás Andor.

VII. osztály.

A tanuló neve	Vallás	Magyar	Latin	Görög	Görög h. vál. irod.	Szabadkézi rajz	Német	Történelem	Természettan	Számítan	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Bartha Antal	2	3	2	—	2	2	3	2	3	3	2	1	3
Csata Károly	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	fm.	1	3
Csató Sándor	1	2	3	2	—	—	2	2	2	2	fm.	1	2
Ferencz Bálint	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	1	1	3
5 Ferencz József	3	4	3	3	—	—	3	4	4	4	3	1	4
Ferencz Kálmán	2	3	3	—	1	2	3	2	3	3	fm.	1	3
Fülöp István	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2	1	1
Györfly Béla unit. . . .	2	3	3	3	—	—	3	3	4	4	fm.	2	4
Kovács Dezső	2	3	3	—	1	2	3	3	3	3	1	1	3
10 Krisán Zakariás g. kel.	1	3	2	3	—	—	3	3	2	2	2	1	3
Májerszky Gyula	2	2	3	—	1	2	3	2	3	3	fm.	2	3
Mánya Gergely	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2	1	3
Nagy István	2	2	2	—	1	1	3	2	3	3	1	1	3
Petrovay Jenő	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	2	1	1
15 Plettel István	2	3	1	2	—	—	3	2	3	3	1	2	3
Pongrácz Tamás	2	3	3	2	—	—	3	3	2	3	1	1	3
Reichert Pál	1	3	2	2	—	—	2	3	2	2	2	1	3
Sándor József	2	2	2	2	—	—	3	1	2	3	1	1	3
Sebestyén Mózes	1	2	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
20 Simó Domokos	2	3	2	3	—	—	2	2	3	4	2	2	4
Simó László	1	2	2	2	—	—	1	2	3	3	2	1	2
Sóbert Frigyes ism. . . .	2	3	2	—	2	2	1	3	2	3	2	1	3
Soó László	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2	1	1
Szabó Dénes	1	1	2	2	—	—	2	2	3	3	2	1	3
25 Szabó János	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	fm.	1	1
Székely Vilmos	2	3	3	—	1	2	2	2	3	3	3	1	3
Szép István	2	3	3	—	2	2	3	2	3	3	3	1	3
Szomesán László	2	3	3	—	2	2	3	2	3	3	1	1	3
Szőke Jenő	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	2	3
30 Tamás Elemér	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	fm.	1	3
Vajna András	3	3	3	3	—	—	3	3	3	4	fm.	1	4
Magántanuló:													
Genie Vazul g. kel. ism.	2	3	3	—	2	3	3	4	2	2	—	—	4

Vizsgálatlan maradt: Mitrea Mihály g. kel.

VIII. osztály.

A tanuló neve	Hittan	Magyar	Latin	Görög	Görög h. vál. irod.	Szabadkézi rajz	Német	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészet	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Ágotha Endre . . .	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3
Benedek Lajos . . .	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	2	2	3
Bokor Ferenc ref. . .	3	3	3	3	—	—	4	3	3	3	3	1	2	4
Czikmántori József . .	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3
5 Daróczi Miklós . . .	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3
Embery Kálmán . . .	2	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	2	1
Fábián János . . .	3	2	2	3	—	—	2	2	2	2	2	2	2	2
Ferenczy Gábor ref. . .	3	3	3	2	—	—	3	3	3	3	3	3	2	3
Gál Balázs	3	3	4	—	3	3	4	3	3	3	3	2	2	4
10 Gaál Gedeon	1	1	1	1	—	—	1	2	2	1	1	fm	2	2
Gál László	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	2	3
Gána Teodosius g. kel	1	2	2	2	—	—	2	2	3	3	3	1	2	3
Gáspár Tivadar	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	2	3
Géher Géza	2	2	3	—	2	2	3	3	3	3	2	2	2	3
15 György Vencel	3	4	3	—	2	2	3	3	3	3	3	2	2	4
Hargita Károly	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	2	2	4
Hohoill Demeter g. kel.	1	2	2	3	—	—	2	3	3	3	3	1	2	3
Joszf. Lázár g. kel. . .	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	3	1	2	2
Jovián Antal	2	3	3	—	3	1	3	3	3	3	3	2	2	3
20 Katinszky Antal	2	2	2	2	—	—	3	3	3	3	2	1	2	3
Katinszky József	3	3	4	—	3	2	3	3	3	3	4	2	2	4
Kiss Ernő	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3	2	3
László Pál	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	3	2	2	2
Mayer István g. kat.	1	3	2	2	—	—	3	3	3	3	3	2	2	3
25 Medgyesi János	1	2	3	2	—	—	3	2	3	2	3	2	2	3
Mekkey Jenő	1	1	2	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pásku György	3	4	3	—	3	3	3	3	4	3	3	3	2	4
Rieger Arthur izr.	1	3	2	—	2	2	2	3	3	3	2	fm	2	3
Róth Jenő	3	3	3	—	3	2	3	3	3	4	3	1	2	4
30 Salati Ferencz	1	1	1	1	—	—	2	2	1	1	1	2	2	2
Sándor Albert	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1	2	3
Sebestyén Dénes	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	3	2	2	2
Soó Dénes	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	3	2	2	3

A tanuló neve	Hittan	Magyar	Latin	Görög	Görög h. vál. irod.	Szabadkézi rajz	Német	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Bölcészlet	Torna	Magaviselet	Általános osztályz.
Szabó Lajos . . .	1	2	2	—	2	3	3	2	3	2	2	2	2	3
35 Szieghárt Vendel . .	2	2	2	2	—	—	2	2	1	1	2	2	2	2
Várterész Aladár . .	2	3	3	—	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3
Várterész István . .	3	4	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1	2	4
Gaál Alajos mgt. . .	2	2	3	—	2	1	3	3	3	2	2	—	—	3
Trautenberg I. br. mgt.	2	3	3	2	—	—	2	3	3	3	3	—	—	3
30 Ambrus K. ev. ref. mgt.	2	3	3	—	2	3	3	2	3	3	2	—	—	3

Vizsgálatlan maradt: Ember Dezső.

» » Junger Henrik izr.

VII.

Érettségi vizsgálatok.

A tanév végén megtartott érettségi vizsgálat írásbeli részének, mely V. 15. 16 és 17 napjain folyt le, következő tételei voltak:

1. *Magyar nyelv és irodalomból:* Az irodalom és politika kölcsönös hatása a reform-korszakban. Jeles 3, jó 8, elégséges 17, elégtelen 2.

2. *Latinnyelv és irodalomból:* De origine Jadaeorum Tac. Hist. V. 1—3. Jeles 2, jó 13, elégséges 14, elégtelen 1.

3. *Mennyiségtanból:* 1. Valaki 35,000 koronát helyez el most 4%₀-os egész évi kamatozásra azon célból, hogy a felnövekedett összegből majdan árvaházat építsenek és fentartsanak. Melyik év-

ben nyithatják meg az árvaházat, ha az építési és felszerelési költség 300,000 korona, az árvaház személyzete évenként 7920 koronába és 200 árva ellátása 35,000 koronába kerül? 2. Valamely 34 cm átmérőjű henger alakú edényben bizonyos magasságu vizoszlop van. Hány cm-rel fog a víz az edényben emelkedni, ha oly vasgolyót ejtünk belé, melynek tömege 4830 gr. fajsúlya 7.42? Jeles 16, jó 10, elégséges 3, elégtelen 1.

A szóbeli érettségi vizsgálat Homor István szegedi m. kir. áll. főreáliskolai igazgató elnöke alatt, Gróf Mikes János mint az erdélyi róm. kath. stalus képviselője jelenlétében tartatott meg VI. 8. 9. 11 és 12 napjain. Részletes eredmény a következő:

a) Érettségi vizsg. jelentkeztek minden dolgozatát legalább elégs. eredmén. elkészítette		b) Írásb. írásbeli alapján ismétlő vizsgára utasított		c) Szóbelire bocsáttattak össze		d) a szóbelin		e) Az érettségit végzett ifjak pályaválasztása																	
érett		javitó vizsg. utasított		szóbeli alapján ismétlő vizsgára utasított		Érettségiről végleg elutasított		pályára készült																	
érett		javitó vizsg. utasított		szóbeli alapján ismétlő vizsgára utasított		Érettségiről végleg elutasított		pályára készült																	
30	26	—	30	4	7	17	2	—	—	6	1	4	—	1	—	—	4	1	1	2	1	—	3	3	1

VIII.

Testi nevelés.

A testgyakorlás osztályonként külön csoportokban történt és pedig úgy, hogy az óra 10—15 percében szabadgyakorlatokat végeztünk, a többi időt szertornázásra fordítottuk. A négy alsó

VII. osztály névsora	a) Testméreti adatok														b) Erőfelvételi adatok								c) Tornászatképességi osztályzatok																								
	A felső kar kerülete cm.-ben						A mellkas kerülete cm.-ben						A testmagassága cm.-ben			A test sulya kgr.-ban				Év elején				Év végén				Év elején					Év végén														
	év elején			év végén			év elején			év végén			év elején	év végén	növés	év elején	év végén	gyarapodás	apadás	karhajlítás	karhajlítás	sarkalás	erőpontösszeg	karhajlítás	karhajlítás	sarkalás	erőpontösszeg	mászás	magasugrás	nyújtó	korlát	ló	pontok összege	csapatbaosztás	mászás	magasugrás	nyújtó	korlát	ló	pontok összege	osztályzat						
	kinyújtva	behajlított	izom	kinyújtva	behajlított	izom	gyarapodás	apadás	kilégzés	belégzés	légfelvétel	kilégzés																														belégzés	légfelvétel	gyarapodás	apadás	karhajlítás	karhajlítás
Bartha Antal	—	—	—	24·5	28·5	4	—	—	—	85	89·5	4·5	—	—	—	166	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	20	22	52	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	2	1	8	2			
Csata Károly	f	e	l	m	e	n	t	v	e	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Ferenc Bálint	26	31	5	26	32·5	6·5	1·5	—	—	85	95	10	89	99	10	—	—	—	165	166	1	64	63·5	—	0·5	22	20	42	84	28	30	44	102	5	5	5	5	5	5	25	1	5	5	5	5	25	1
Ferenc József	22	24	2	24	26·5	2·5	0·5	—	—	75	81	6	79	85	6	—	—	—	160	166	6	51	55	4	—	8	4	2	14	4	12	6	22	3	2	3	1	1	10	2	3	2	2	1	1	9	3
Fülöp István	23	28	5	23	28	5	—	—	—	79	87	8	79	88·5	9·5	1·5	—	—	158	189	1	57·5	57·5	—	—	12	4	16	32	12	6	18	32	1	4	4	4	3	16	1	2	4	4	4	4	18	2
Kovács Dezső	26	31	5	26·5	32	5·5	0·5	—	—	89	96	7	91	98	7	—	—	—	170	171	1	64·5	65·5	1	—	30	20	46	96	30	20	50	100	4	3	4	4	5	20	1	4	3	4	4	5	20	1
Mánya Gergely	26	30	4	26	30	4	—	—	—	83	93	10	86	94	8	—	2	—	166	170	4	63	64·5	1·5	—	8	8	16	32	8	10	18	36	1	4	2	—	5	12	2	2	4	3	2	2	13	2
Nagy István	27	33	6	28	34	6	—	—	—	89	99	10	91	100	9	—	1	—	162·5	164	1·5	60	59·5	—	0·5	32	24	46	102	32	24	50	106	5	5	5	5	5	25	et	5	5	5	5	5	25	1
Petrovai Jenő	23	26	3	23	26	3	—	—	—	80	88	8	81	89	8	—	—	—	165	168	3	57	58	1	—	—	4	4	8	4	6	4	14	—	2	—	—	1	3	2	1	2	1	—	1	5	3
Plettel István	20	22	2	20	24	4	2	—	—	76	84	8	76	85	9	1	—	—	150	155	5	42	44·5	2·5	—	2	4	4	10	2	6	8	16	2	4	4	4	5	19	1	2	4	4	4	5	19	2
Pongrác Tamás	23	26	3	23	26·5	3·5	0·5	—	—	81	89	8	87	93	6	—	2	—	166	169	3	57	57	—	—	12	12	24	48	20	16	36	72	2	5	3	3	2	15	2	3	5	4	1	3	18	1
Reichert Pál	25	28	3	26	29·5	3·5	0·5	—	—	78	80	2	81	87	6	4	—	—	165	167	2	60	64	4	—	12	12	24	48	20	22	42	84	3	1	2	3	3	12	2	3	2	3	3	3	14	2
Sándor József	26	29	3	24	27	3	—	—	—	85	89	4	85	91	6	2	—	—	163	165	2	60	60	—	—	30	20	20	70	30	20	30	80	5	5	5	5	5	25	1	5	5	5	5	5	25	1
Sebestyén Mózses	26·5	31	4·5	27	32	5	0·5	—	—	82·5	90	7·5	85	93	8	0·5	—	—	160	161·5	1·3	59	60	1	—	32	22	52	106	30	44	50	124	5	5	5	5	5	25	et	5	5	5	5	5	25	1
Simó Domokos	24	28	4	23	26	3	—	1	—	84	91	7	88	94	6	—	1	—	174	175	1	65·5	63·5	—	2	—	—	—	—	6	4	10	20	—	2	1	—	1	4	2	1	2	1	—	1	5	3
Simó László	22	25	3	22	26	4	—	—	—	77	86	9	80	87	7	—	2	—	168	169	1	58	59	1	—	6	6	12	24	6	8	14	28	2	3	1	1	2	9	2	2	2	2	1	2	9	2
Soó László	sz	er	t	or	ná	z	ás	al	ól	fel	m	nt	ve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Schóbert Frigyes	26	28	2	25	27·5	2·5	0·5	—	—	83	91	8	83	92	9	1	—	—	164	164	—	61·5	60	—	1·5	6	4	10	20	6	14	20	40	—	4	2	—	2	8	2	1	4	4	2	2	11	2
Szabó Dénes	24	28	4	24	28	4	—	—	—	85	91	6	85	91·5	6·5	0·5	—	—	172	172	—	61	63	2	—	8	6	14	28	14	16	30	60	1	2	4	2	2	10	2	2	4	2	3	2	15	2
Szabó János	f	e	l	m	e	n	t	v	e	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Székely Vilmos	23	27	4	23	27	4	—	—	—	83	89	6	83	89	6	—	—	—	171	172	1	64	64	—	—	2	—	2	4	6	2	8	16	—	2	—	—	1	3	2	—	2	—	—	1	3	3
Szép István	22	26	4	22	36	4	—	—	—	84	91	7	84	91	7	—	—	—	179	179	—	64	63·5	—	0·5	—	4	4	8	4	4	8	16	—	2	—	—	2	2	—	2	1	—	—	3	3	
Szomcsán László	26	32	6	26	32	6	—	—	—	89	97	8	89	97·5	8·5	0·5	—	—	176	177·5	1·5	99	67	—	2	20	16	21	57	20	22	44	86	5	5	5	4	5	24	1	5	5	5	5	5	25	1
Szóke Jenő	24	28	4	24	28	4	—	—	—	90	96	6	90	97	7	1	—	—	171	173	2	69	67·5	—	1·5	8	8	2	18	10	10	20	40	1	4	3	3	3	14	2	2	4	4	3	3	16	2

VIII. osztály névsora	a) Testméreti adatok																b) Erőfelvételi adatok								c) Tornászatképességi osztályzatok																							
	A felső kar kerülete cm.-ben						A mellkas kerülete cm.-ben						A testmagassága cm.-ben			A test sulya kgr.-ban			Év elején				Év végén				Év elején					Év végén																
	év elején			év végén			gyarapodás	apadás	év elején			év végén			év elején	év végén	növés	év elején	év végén	gyarapodás	apadás	karhajlítás	karnyújtás	sarkalás	erőpontösszeg	karhajlítás	karnyújtás	sarkalás	erőpontösszeg	mászás	magasugrás	nyújtó	korlát	ló	pontok összege	csapatbaosztás	mászás	magasugrás	nyújtó	korlát	ló	pontok összege	osztályzat					
	kinyújtva	behajlítva	izom	kinyújtva	behajlítva	izom			kilégzőskor	belélegzőskor	légfelvétel	kilégzőskor	belélegzőskor	légfelvétel																														gyarapodás	apadás	év elején	év végén	év elején
Ágotha Endre	25	27	2	23	26.5	3.5	1.5	—	82	89	7	86	92	6	—	1	168	168.5	0.5	59.5	60	0.5	—	4	4	8	16	4	6	10	20	1	4	—	1	2	8	3	1	4	1	2	2	10	3			
Benedek Lajos	23	27	4	23	27	4	—	—	78	87	9	87	89	2	—	7	168.5	169.5	1	54.5	57	2.5	—	20	16	36	72	20	20	40	80	4	5	5	5	4	23	1	4	5	5	5	5	24	3			
Bokor Ferenc	25	28	4	26	29.5	3.5	—	0.5	87	93	6	86	95	9	3	—	166	167	1	60	62	2	—	24	24	35	83	24	24	46	94	5	5	5	5	4	24	1	5	5	5	5	5	25	1			
Czikmántori J.	31	34	3	29.5	34.5	5	—	2	94	100	6	92	98	6	—	—	172.5	172.5	—	78	76	—	2	26	16	—	42	20	20	—	40	3	3	3	3	2	14	2	2	3	2	4	3	14	2			
Daróczi Miklós	23.5	27	3.5	23	27	4	1	—	78	87	9	81	91	10	1	—	163	165	2	52	55	3	—	10	18	26	54	16	26	20	62	3	3	—	1	2	9	2	3	3	2	1	1	10	2			
Embery Kálmán	22.5	24	1.5	22	24	2	0.5	—	81	86.5	5.5	80	85	5	—	0.5	175	176	1	57	57	—	—	4	8	12	24	8	6	14	28	1	5	2	3	1	12	3	1	5	2	3	2	13	2			
Fábián János	24.5	28.5	4	25	29	4	—	—	86	97	11	88	101	13	2	—	172	174	2	65	68	3	—	18	18	16	52	16	20	30	66	2	1	3	2	3	11	2	2	2	3	2	3	12	2			
Ferenczy Gábor	28	31.5	3.5	28	32	4	0.5	—	85	94	9	85	94	9	—	—	161	162	1	63	62.5	—	0.5	10	4	4	18	8	16	5	29	—	1	—	1	1	3	3	—	2	—	1	1	4	3			
Gaal Alajos	m	a	g	á	n	t	a	n	u	l	ó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gál Balázs	32	36	4	31	35	4	—	—	103	112	9	100	109	9	—	—	171	171	—	87	90	3	—	10	8	18	36	8	6	10	24	3	4	3	4	2	16	1	3	3	4	4	3	17	2			
Gál László	24	27	3	23	28	5	1	—	80	93	13	81	93	12	—	1	155	155	—	52	53	1	—	40	34	50	124	40	36	50	126	5	5	5	5	5	25	et	5	5	5	5	5	25	1			
György Vencel	25	28.5	3.5	25	28.5	3.5	—	—	84	88	4	84	89	5	1	—	171	171	—	58.5	61	2.5	—	22	16	20	58	22	16	25	63	2	5	4	4	3	18	I.	5	5	4	3	4	21	2			
Ganea Thevol	27	30.5	3.5	26	31.5	5.5	2	—	87	97	10	87	97	10	—	—	174	174	—	71.5	69.5	—	2	22	14	38	74	16	26	42	84	2	5	4	5	4	20	I.	4	5	5	4	5	23	1			
Gáspár Tivadar	27	31	4	27	31	4	—	—	91	99	8	86	97.5	11.5	3.5	—	176	179	3	72	79.5	7.5	—	20	18	38	76	10	24	34	68	5	5	5	5	5	25	I.	5	5	5	5	5	25	1			
Géher Géza	28	31.5	3.5	28	31.5	3.5	—	—	83	89	6	83	90	7	1	—	171	172	1	62.5	62.5	—	—	20	8	28	56	12	14	26	52	5	4	3	3	2	17	I.	2	1	3	4	4	14	2			
Hargita K.	23	26	3	23	26	3	—	—	77.5	87.5	10	80	89	9	—	1	161	162	1	53	55	2	—	10	10	16	36	6	10	14	30	—	5	4	4	3	16	3	1	3	3	2	4	13	2			
Hohviu Demeter	27	31	4	28	32	4	—	—	85	94	9	84	94	10	1	—	171	173	2	65.5	62	—	3.5	20	20	24	64	20	24	44	88	3	3	3	5	5	19	et	5	5	5	5	5	25	1			
Josiff Lázár	26	30	4	26	30	4	—	—	87	95	8	84	94	10	2	—	160.5	163	2.5	60.5	61.5	1	—	32	24	56	112	26	36	62	134	5	5	5	5	5	25	et	5	5	5	5	5	25	1			
Junger Henrik	28	32.5	4.5	—	—	—	—	—	89	95	6	—	—	—	—	—	173	—	—	66.5	—	—	—	16	8	24	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Katinszky A.	26.5	30.5	4	25	29.5	4.5	0.5	—	83	93	10	82	93	11	1	—	177.5	179	1.5	70	70	—	—	16	12	28	56	14	18	30	62	5	3	3	3	2	16	I.	4	4	3	4	3	18	2			
Katinszky J.	26.5	30	3.5	26	31	5	1.5	—	88	96	8	85	97	12	4	—	176	177.5	1.5	71.5	67.5	—	4	14	16	30	60	20	18	38	76	5	5	4	3	3	20	1	5	4	4	4	2	19	2			
Kiss Ernő	25	27	2	24	28	4	2	—	88	95	7	85	95	10	3	—	174	174	—	67	66	—	1	—	—	—	2	6	3	11	3	3	1	2	1	11	3	3	2	2	—	2	9	3				
László Pál	25	28	3	25	29	4	1	—	81	90	9	80	91	11	2	—	170	170.5	0.5	60	62	2	—	20	16	39	75	24	28	52	104	5	1	3	3	3	15	1	5	4	4	5	4	22	1			
Máyer István	22	24	2	22	24	2	—	—	81	87	6	81	89	8	2	—	164.5	165	0.5	52	55	3	—	6	6	12	24	6	6	12	24	—	3	3	2	10	3	2	3	3	2	2	3	2	2	12	2	
Medgyesi J.	25	29	4	25	29.5	4.5	0.5	—	82	92	10	82	92	10	—	—	173	173	—	67.5	72.5	5	—	12	8	20	40	12	12	24	48	1	1	3	3	2	10	2	2	2	2	2	3	3	1	2	12	2
Mekkei Jenő	25	29	4	25.5	29.5	4	—	—	83	94	11	83	95	12	1	—	172.5	173	0.5	67	69.5	2.5	—	2	—	2	2	10	—	10	20	2	1	2	2	1	8	2	2	2	3	3	1	2	11	2		
Pásku György	26	30	4	26	30	4	—	—	81	86	5	86	90	4	—	1	170	173	3	63.5	63.5	—	—	6	8	12	26	6	6	10	22	3	5	—	3	1	12	3	1	2	2	—	2	7	3			
Róth Jenő	24	27	3	32	27	4	1	—	84	92	8	84	92	8	—	—	160	160	—	55	57	2	—	18	10	28	56	18	18	36	72	4	4	4	4	4	20	1	5	4	5	4	4	22	2			
Salati Ferencz	26	30	4	26	30	4	—	—	83	96	13	87	99	12	—	1	174	175.5	1.5	59.5	63.5	4	—	10	14	20	44	6	14	18	38	2	5	2	2	2	13	2	4	5	1	2	2	14	2			
Sándor A.	25	30	5	—	—	—	—	—	83	98	15	—	—	—	—	—	167.5	—	—	59.5	—	—	—	30	22	36	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sebestyén Dénes	24	27	3	26	29.5	3.5	0.5	—	80	91.5	11.5	84	95	11	—	0.5	172.5	174	1.5	64	69	5	—	10	8	18	36	10	12	22	44	2	5	1	3	2	13	3	4	5	2	2	2	15	2			
Soó Dénes	26	29	3	26.5	29.5	3.5	—	—	88	101	13	88	102	12	1	—	168.5	172	3.5	67	71	4	—	20	10	22	52	22	14	21	57	4	1	4	2	3	14	2	5	3	4	4	2	18	2			
Szabó Lajos	22	25	3	22	26	4	1	—	77	87	10	77	87	10	—	—	171.5	172.5	1	52	53	1	—	2	10	8	20	2	8	10	20	2	5	1	1	1	10	3	3	2	1	1	1	8	2			
Sziekhárd V.	22.5	26	3.5	22.5	26	3.5	—	—	74	81																																						

osztály osztálytornázás, a felső négy osztály pedig csoporttornázás szerint gyakorolta a szertornázást. A 10—15 tagból álló csoportot egy-egy előtornász vezette. Különös súlyt helyeztünk arra, hogy a függő- és támaszgyakorlatok arányosan váltakozzanak, hogy így a test egyenletes fejlesztése rendszeresen eszközöltessék.

A szabadgyakorlatok közül óráról-óra gyakoroltuk a svéd-rendszerű torna nevelési alapgyakorlatokat, de mert intézetünk még svéd tornaeszközökkel felszerelve nincs, csak azon gyakorlatokra kellett szorítkozni, melyek szabadkézzel voltak végezhetőek. A kisebb növendékek fa, a nagyobbak vasbotokkal tanultak és végeztek gyakorlatokat, melyekben az egyöntetű és ellentétes mozdulatok váltakoztak, ami a figyelmet hathatósan fokozta.

A tornázás alól összesen 21 növendék volt mentes, részint szervi bántalom, részint általános testi gyengeség miatt.

A játék. Az ifjuság az őszi és tavaszi hónapokban két csoportban látogatta a játékdélutánokat, míg a VII. és VIII. osztály növendékei a játékdélután idejében az egész év folyamán katonai kiképzésben részesültek, melyet egy e célra vállalkozott tiszt és megfelelő számú altiszt vezetett. Az iskolai fegyelemről a torna-tanító gondoskodott.

Az év elején és végén eszközölt erő- és ügyességmérés eredményét a mellékelt táblázat tünteti fel.

Intézeti tornaverseny. A tornavizsgálatot versennyel egybekötve június hó 14. d. u. 3 órától kezdődőleg tartottuk meg. Kiváló eredményt értek el az alábbiak:

1. *A magasugrásban.* Ilyés E., Waitsuk P. I. oszt., Göllner E., Zengliczky E. II. oszt., Erdélyi S., Ilyés B., Papp A. és Szávu P. III. oszt., Benedek J., Sebők A., Hargita Gy. és Makovits K. IV. oszt., Göllner B. (1 m. 40), Pádár K. V. oszt., Lázár A. (1 m. 60), Luckhaub M. (1 m. 55) VI. oszt., Nagy I., Sebestyén M. (1 m. 60) VII. oszt. növendékek.

2. *A rudugrásban* kitüntek: Nagy I., Sebestyén M. (VII. oszt.) Lázár A., Luckhaub M., Eperlesi K. (VI. oszt.) növendékek.

3. *A sulydobásban:* Ferencz B. jobb karral 9, bal karral 8 m. Lázár A. jobb karral 8, bal karral 7.50 m., Luckhaub M. jobb karral 9.20 m. bal karral 8.20 m.

4. *Mászásban* Boander E., Jakabos E., Ilyés E., Tamás B.,

Reithoffer J., I. oszt.; Binder E., János Á., Makovits Á., Zengliczky E. és Göllner E. II. oszt.; Erdélyi S., Szávu P. és Ilyés B. III. oszt.; Benedek J. és Makovits K. IV. oszt. növendékek.

5. *Sikfutasban* — I. és II. oszt. 100 lépés, III. és IV. oszt. 150 lépés, — Győztesen kerültek ki: Ilyés E., Keresztély F. és Tamás B. I. oszt. Beke A., Kovács Gy., Zengliczky E. II. oszt. (13—15.) Göllner K., Papp A., Szávu P. III. Makovits K. és Simonfi F. IV. oszt. növendékek.

6. A korláton, nyújtón és a gyűrűhintán úgy ügyességük, mint szép testtartásuk által kiváltak: Nagy I., Sebestyén M., Sándor J., Ferencz B., VII. oszt.; Luchaub M., Péter J., VI. Pádár K., Szabó M., V. oszt. növendékek.

IX.

Jutalmak.

A jutalmi átalányból könyvjutalomban részesültek:

VII. osztály. Fülöp István: Szepessy László, Hit és Haza; Petrovay Jenő: Vörösmarty költői művei;

VI. osztály. Eperjesy Kálmán: Reviczky Gy. összes költeményei; Fulda Pál: Hankó V. Universum;

V. osztály. Csiki Péter: Schmidt-féld latin-magyar szótár; Ágoston István: Stein A. Homokba temetett városok;

IV. osztály. Csergő Benedek és Benedek János: Schmidt-féle latin-magyar szótár; Révffy Andor: Sebők I. dr. Öt világrészen keresztül;

III. osztály. Drunek András, Jakab Albert és Szeles Pál: Kelemen B. magyar német és német magyar szótár; Dénes János: Bokor M. A Szirányi család; Bokor Ferenc; Andor J. Nagy Lajos magyar király élete;

II. osztály. Beke András: Erődi B. A Szentföldön; Maráth József: Károly I. Igaz élet;

I. osztály. Vass Gáspár: Abonyi Á. Miklós vitéz; Petrovay Zoltán: Dickens-Hevesi Mickleby Miklós élete és viszontagságai; Ferencz József: Sziklai J. Uj világ c. műveket kapták szorgalmi jutalmul.

A tanuló ifjak szorgalmának méltatásául a következő alapítványi kamatok és egyéb, jótévkök által felajánlott jutalmak osztattak ki:

A vallás és közokt. nmlgu Miniszter Ur ajándékából: Károly I. Igaz élet c. munkáját Szélyes Domokos I., Dr. Róna Zs. Éghajlat c. munkáját Márton Mózes III. o., Dr. Prohászka O. Isten és a világ c. munkáját Szabó Dénes VII. o. és Burghardt J., A renaissancekori műveltség Olaszországban c. munkáját Szabó János VII. o. t. kapták jutalmul.

A Simó-féle alapítvány 4 kor. kamatja Szabó János VII. o. tanulóknak íteltetett oda.

A Daniel Gáborné, plankensteini »Br. Rauber Mária-féle alapítvány« 16 kor. kamatját János Áron II. o. tanuló nyerte el.

Az 1869-ben érettségit tettek és 1894-ben jábiláltak alapítványának 8 korona kamatját, az alapítók inteniójának megfelelőleg Petrovay Jenő VII. o. t. nyerte el, mint természettudományi játalmat.

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár 100 koronát szavazott meg jelesebb udvarhelymegyei tanulók jutalmazására. Ebből 25—25 koronát nyertek: Jakab Dénes II., Bálint Gábor III., Kovács Ferenc IV. és Márton Lajos V. oszt. tanulók.

A »Székely-Egyesület« igazgatóságának 2 drb. 20—20 kor. ösztöndíját Csiki Péter V. Szeles Pál III. o. t. nyerték el.

Erdélyi István alapítványának 8 kor. kamatját Soó László VII. o. t. kapta, a magyar irodalomban kifejtett előmeneteléért.

A Farczády Lajos-féle alapítvány kamataiból 20—20 kor. Székely Vilms VII. és Wajtsuk Ferenc VI. o. t. íteltetett oda; előbbinek a zenében, utóbbinak a rajzban felmutatott előmeneteléért.

A Bálint Gábor alapítványának 8 kor. kamatját Lönhárd Jenő II. o. t. nyerte el.

A Gyertyánffy-féle alapítvány kamatját, 1 drb. 10 kor. aranyat, Nagy István VII. o. t. nyerte el a tornában felmutatott előmeneteléért.

A Tamás Albert nevére tett jubiláris alapítvány kamataiból kiváló szorgalom és előmenetelért Ágoston István V. o. t. 10 k. Csergő Benedek IV. o. t. 5 k. jutalomban részesülnek; Gál János V. o. t. gyűjtésért, és gyűjteményének gondos összeállításáért 5 k. jutalomban.

Az Agrár takarékpénztár által adományozott 25 k. jutalom Mosonczy Jenő IV. o. t. adatott.

Persián János 10 kor. jutalma Drunek András III. o. t. adatott.

Gáspár István bucsateleki lelkész úr 10 kor. jutalma ajánlott fel, mely Fulda Pál VI. o. t. adatott.

Dobay Károly tiszapolgári lelkész úr 10 kor. jutalmat adományozott egy jó igyekezetű székély ifju jutalmazására; ez Kerestély Ferenc II. o. t. adatott.

Szabó János hittanár adományából: Elekes Ernő II. o. t. Ószövetség; Szeles Pál III. és Eperjesi Kálmán VI. o. t. Uj szövetség c. műveket nyerték játalmul.

Fazakas Gáspár tanár Márton Mózes III. oszt tanuló kiváló szorgalom és előmenetelért Petőfi költeményeinek illusztrált kiadásával jutalmazza.

Szabó Antal kántortanító 100 kor. alapítványának 4 kor. kamatja Szabó Gábor IV. o. t. ítéltetett.

Tamás István székelyszentkirályi plebános ur által felajánlott 10 kor. Sebestyén Mózes VII. o. t. tanulóknak adatott.

Fogadják mindazok, kik az intézet iránt tanusított érdeklődésüknek tanujelét adták, a tanári kar hálás köszönetét.

X.

A rendes és magántanulókra vonatkozó statisztikai adatok.

A tanulók között	v o l t	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen	
		osztályban									
a) A tanulók (nyilvános és magántanulók osztályonként)	Felvétetett az egész év folyamán	44	42	49	36	27	34	33	43	308	
	Vizsgálatot tett	40	41	48	36	25	30	32	41	293	
	A vizsgálatot tett magánt. száma	1	—	—	—	1	1	1	3	7	
	A vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül ism. volt	4	3	3	3	1	4	2	—	20	
	A vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül a görög nyelv helyett választott tárgyakat tanulta	—	—	—	—	12	18	15	19	64	
	A vizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül	egész tandij fizető volt :									
		35 28 34 23 18 25 23 35 221									
		a tandij fizetése alól egészen felmentetett :									
	1 2 3 3 1 2 2 2 16										
	részben felmentetett :										
4 11 11 10 6 3 7 4 56											
Mekkora volt az intézetnél a tandij? 40 kor.											
Mekkora volt az intézetnél a felvételi díj? 10 kor.											

A tanulók között	v o l t	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
b) Vallásra nézve	Róm. kath.	36	39	44	35	23	28	29	33	267
	Gör. kath.	1	1	1	—	—	—	—	1	4
	Gör. kel. (román)	1	—	1	—	1	1	2	3	9
	Ev. ref.	1	—	1	1	1	1	—	3	8
	Ág. hitv. ev.	1	1	—	—	—	—	—	—	2
	Unitárius	—	—	1	—	—	—	—	1	2
	Izraelita	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Összesen :	40	41	48	36	25	30	32	41	293
c) Anyanyelv-re nézve	Magyar	38	40	46	36	24	28	30	35	277
	Román	2	1	2	—	1	1	2	5	14
	Német	—	—	—	—	—	1	—	1	2
	Összesen :	40	41	48	36	25	30	32	41	293
d) Nyelvismeretre nézve	Csak magyarul beszél	38	39	44	31	24	24	30	35	265
	Magyarul és németül	—	1	2	5	—	4	—	1	13
	Magyarul és románul	2	1	2	—	1	1	2	3	12
	Magyarul, németül és románul	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	Magyarul, németül, horvátul és szerbül	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	Összesen :	40	41	48	36	25	30	32	41	293
e) A szülők polgári állására nézve	1. Őstermelő									
	a) Önálló nagybirt. és bérlő	—	1	—	—	—	1	—	1	3
	b) Önálló kisbirtokos és bérlő	16	7	22	9	6	6	6	12	84
	c) Alkalmazott	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	2. Iparos									
	a) Önálló nagyiparos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Önálló kisiparos	7	13	10	—	5	2	3	8	48
	c) Alkalmazott	2	2	—	—	—	1	—	2	7
	3. Kereskedő és vállalkozó									
	a) Önálló nagykereskedő	—	1	—	—	—	—	—	1	2
b) Önálló kiskereskedő, szatócs	—	1	3	—	2	3	2	9	20	

b—m) csak a vizsgálatot tett nyilvános- és magántanulók, illetve csak a nyilvános tanulóokra nézve, pl. mulasztásoknál és viseletnél számíttatnak. Az illetőségénél a szülők vagy gyámok lakóhelye mértékadó. Egy hétig a betegség könnyű, ha annak természetéből a megállapítás egyébként nem lehetséges. Az ünnepi mulasztások nem számíttatnak.

A tanulók között	v o l t	osztályban							Összesen	
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.		VIII.
e) A szülők polgári állására nézve	c) Alkalmazott	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4. Tisztviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) Köztisztviselő	3	8	3	12	4	7	6	2	45
	b) Magántisztviselő	1	1	—	2	—	1	—	3	8
	5. Katona	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6. Más értelmiségi	5	4	10	8	4	7	8	1	47
	7. Személyes szolgálattevő	1	—	—	—	—	1	1	—	3
	8. Magánzó	5	3	—	5	4	1	6	1	25
	Összesen:	40	41	48	36	25	30	32	41	293
f) A tanulók életkora a tanév végén	9. évét betöltötte	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10. » »	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	11. » »	19	5	—	—	—	—	—	—	24
	12. » »	10	16	2	—	—	—	—	—	28
	13. » »	9	13	18	8	—	—	—	—	48
	14. » »	1	5	16	9	5	—	—	—	36
	15. » »	—	2	8	12	8	3	—	—	33
	16. » »	—	—	4	7	8	9	4	—	32
	17. » »	—	—	—	—	3	12	10	4	29
	18. » »	—	—	—	—	—	5	9	5	19
	19. » »	—	—	—	—	1	1	6	12	20
	20. » »	—	—	—	—	—	—	2	12	14
	21. » »	—	—	—	—	—	—	—	6	6
22. » »	—	—	—	—	—	—	1	2	3	
Összesen:	40	41	48	36	25	30	32	41	293	
g) Illetőségre nézve	Székelyudvarhely városi	14	20	15	13	8	10	7	12	99
	Abaujtona m.	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	Alsófehér m.	1	—	1	—	—	—	—	5	7
	Bihar m.	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	Brassó m.	—	—	—	1	—	1	—	—	2
	Csik m.	3	6	11	3	3	5	11	5	47
	Fogarás m.	—	2	—	—	—	—	—	—	2
	Háromszék m.	1	—	—	1	2	1	2	3	10
	Hunyad m.	—	1	—	1	—	—	—	—	2
	Kisküküllő m.	1	2	1	1	1	1	—	—	7
	Kolozs m.	—	1	—	1	1	—	—	—	3
Komárom m.	—	1	—	—	—	—	—	1	2	

A tanulók között	v o l t	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
g) Illetőségre nézve	Krassó-Szörény m.	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	Marostorda m.	—	—	1	2	—	1	1	1	6
	Máramaros m.	—	1	—	—	—	—	—	—	1
	Nagyküküllő m.	1	1	3	2	—	1	2	2	12
	Pest-Pilis-Solt-Kiskún m.	1	1	—	—	—	—	1	4	7
	Pozsony m.	—	—	—	1	—	—	—	1	2
	Szeben m.	2	—	—	—	1	1	1	2	7
	Tordaaranyos m.	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	Temes m.	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	Udvarhely m.	15	5	15	9	9	6	7	5	71
	Ugocsa m.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Összesen :	40	41	48	36	25	30	32	41	293	
h) Egészségi állapotra nézve	Könnyű betegségi eset	21	47	66	60	38	23	77	85	417
	Súlyos betegségi eset	2	3	3	2	3	1	1	3	18
	Járványos betegségi eset	—	—	—	—	—	1	—	—	1
	Halállal végződő	1	—	—	—	1	2	—	—	4
Összesen :	24	50	69	62	42	27	78	88	440	
i) Magaviseletre nézve	Jó	34	32	38	27	20	21	27	—	199
	Szabályszerű	5	9	10	9	4	8	4	37	86
	Kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Rossz	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen :	39	41	48	36	24	29	31	37	285	
j) Fegyelmi esetek száma	Igazgatói megrovásban részesült	1	1	—	—	—	1	—	3	6
	Tanárkari megrovásb. részesült	—	—	—	—	1	—	—	8	9
	Tanács folytán eltávolított	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kizárattott	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen :	1	1	—	—	1	1	—	11	15	

A tanutók között	v o l t	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
k) Mulasztásra nézve	Igazolt mulasztott órák száma	443	854	836	651	400	1025	824	724	5757
	Igazolatlanul mul. órák száma	10	49	—	25	18	—	—	12	114
	Összesen:	453	903	836	676	418	1025	824	736	5871
	Hány tanuló nem mulasztott . Hány tanuló mul. igazolatlanul	14 1	11 9	13 —	9 3	10 5	2 —	15 —	15 2	89 20
l) A tankötelezettség szerint a 15-ik életévig bezárólag	1. Vallás szerint:									
	Róm. kath.	36	39	41	28	12	3	—	—	159
	Gör. kath.	1	1	1	—	—	—	—	—	3
	Gör. kel. (román)	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	Ev. ref.	1	—	1	1	1	—	—	—	4
	Ág. hitv. ev.	1	1	—	—	—	—	—	—	2
	Unitárius	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	Izraelita	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen:	40	41	44	29	13	3	—	—	170
	2. Anyanyelvre nézve:									
	Magyar	38	40	43	29	13	3	—	—	166
	Román	2	1	1	—	—	—	—	—	4
	Német	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	40	41	44	29	13	3	—	—	170	
3. Illetőségre nézve:										
Székelyudvarhely városi	14	20	15	11	8	3	—	—	71	
Udvarhelymegyei	15	5	13	6	4	—	—	—	43	
Egyéb	11	16	16	12	1	—	—	—	56	
Összesen:	40	41	44	29	13	3	—	—	170	

A tanulásban tett előmenetel.

Tantárgyak	I. osztály					II. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Vallástan	11	22	7	—	—	18	22	1	—	—
Magyar nyelv	8	12	17	3	—	7	13	20	1	—
Latin nyelv	8	11	18	3	—	5	11	21	4	—
Földrajz	7	9	21	3	—	10	14	17	—	—
Természetrájz	4	18	18	—	—	9	21	11	—	—
Számítan	3	13	15	9	—	9	16	11	5	—
Rajzoló mértan	4	15	18	3	—	9	11	16	5	—
Szépírás	8	14	16	—	2	10	18	13	—	—
Torna	11	16	12	—	1	15	17	9	—	—

Tantárgyak	III. osztály					IV. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Vallástan	21	24	3	—	—	15	20	1	—	—
Magyar nyelv	9	18	19	2	—	5	18	13	—	—
Latin nyelv	6	16	20	6	—	7	11	17	1	—
Német nyelv	9	11	23	5	—	4	11	19	2	—
Történelem	12	19	12	5	—	3	11	22	—	—
Földrajz	8	18	21	1	—	—	—	—	—	—
Természetrájz	—	—	—	—	—	4	11	21	—	—
Mennyiségtan	9	16	22	1	—	8	11	17	—	—
Rajzoló mértan	5	25	18	—	—	4	16	14	2	—
Torna	15	25	6	—	2	11	15	5	—	5

Tantárgyak	V. osztály					VI. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Vallástan	12	10	3	—	1	11	13	6	—	1
Magyar nyelv	5	8	12	—	1	4	13	13	—	1
Latin nyelv	8	5	12	—	1	3	8	19	—	1
Görög nyelv	5	5	3	—	1	3	4	5	—	1
Görög pótló irodalom	5	5	2	—	1	2	10	6	—	1
Görög pótló rajz . . .	3	4	5	—	1	5	10	3	—	1
Német nyelv	4	7	12	2	1	5	8	17	—	1
Történelem	11	6	6	2	1	6	9	15	—	1
Természetrájz	3	11	10	1	1	2	13	15	—	1
Mennyiségtan	4	5	13	3	1	6	10	13	1	1
Torna	6	10	7	—	3	8	10	17	—	6

Tantárgyak	VII. osztály					VIII. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Vallástan	10	19	3	—	1	11	16	14	—	2
Magyar nyelv	5	6	20	1	1	4	12	22	3	2
Latin nyelv	6	9	17	—	1	3	12	24	2	2
Görög nyelv	4	7	6	—	1	3	11	7	—	2
Görög pótló irodalom	6	8	1	—	1	—	5	15	—	2
Görög pótló rajz . . .	2	11	2	—	1	2	9	9	—	2
Német nyelv	7	5	20	—	1	2	11	26	2	2
Történelem	6	12	12	2	1	1	11	29	—	2
Természettan	5	7	18	2	1	4	11	24	2	2
Mennyiségtan	2	7	19	4	1	3	6	31	1	2
Bölcséleti előtan . . .	—	—	—	—	—	3	7	30	1	2
Torna	8	12	3	—	10	12	19	6	—	6

A tanulásban tett előmenetel fokozat szerint.

A r e n d e s t á r g y a k a t v é v e																	
Osztályonként	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		szám szerint összesen
	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	
Minden tárgyból jeles	3	7.50	3	7.31	5	10.42	1	2.78	2	8.01	1	3.33	—	—	—	—	15
Minden tárgyból leg- alább jó	7	17.50	10	24.39	10	20.84	6	16.67	4	16.00	7	23.34	5	15.63	5	12.19	54
Minden tárgyból leg- alább elégséges . . .	19	41.50	20	48.78	25	52.08	25	69.44	16	64.00	21	70.00	22	68.75	28	68.29	176
Egy tárgyból elégtelen	5	12.50	4	9.76	1	2.08	3	8.33	—	—	1	3.33	3	9.38	5	12.19	22
Két tárgyból elégtelen	3	7.50	2	4.88	4	8.33	1	2.78	2	8.00	—	—	1	3.12	3	7.33	16
Több tárgyból elég- telen	3	7.50	2	4.88	3	6.25	—	—	1	4.00	—	—	1	3.12	—	—	10
Összesen	40	10.80	41	100.00	48	100.00	36	100.00	25	100.00	30	100.00	32	100.00	41	100.00	293

O s z t á l y o n k é n t

A tanulók előmenetele	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		szám szerint összesen
	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	szám szerint	% szerint	
A tanulók száma . . .	40	100 00	41	100 00	48	100 00	36	100 00	25	100 00	30	100 00	32	100 00	41	100 00	293
Felsőbb osztályba léphet	29	72 50	33	80 48	40	83 34	32	88 89	22	88 00	29	96 67	27	84 37	33	80 49	245
Javító vizsgálatot tehet	5	12 50	4	9 76	1	2 08	3	8 33	—	—	1	3 33	3	9 38	5	12 19	22
Osztályismétlésre utasítatják	5	12 50	4	9 76	6	12 50	1	2 78	2	8 00	—	—	2	6 25	3	7 32	23
Nem ismétélhet	5	2 5	—	—	1	2 08	—	—	1	4 00	—	—	—	—	—	—	3

XI.

A jövő tanév kezdetéről.

Az 1909—1910. tanévi magán-, pót- és javító vizsgálatok folyó évi augusztus 30 és 31-ik napjain délelőtti 8—12 óráig fognak eszközölni. A beiratások szeptember 1., 2. és 3. napjain történnek 8—12 óráig és délután 2—5 óráig *És pedig szeptember 1. és 2. napján csak helybeli és udvarhelymegyei tanulók vétetnek fel, továbbá olyanok, kik a finevelő intézetben alapítványosok, szeptember 3-án más megyebeliek is vétetnek fel, kik ezelőtt más tanintézetben tanultak, míg az egyes osztályok átfogata az elhelyezést megengedi.* Szeptember 4-én ünnepélyes »Veni Sancte«, a törvények felolvasása s ezzel az új tanév megnyitása.

A középiskola első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9-ik évet betöltötte s 12 évnél nem idősebb, mely körülmény *keresztlevél*, illetőleg hiteles születési bizonyítvány alapján igazolandó. *Keresztlevél* stb. a nmélt. miniszteriumnak 1883. évi 4014. sz. a. kelt rendelete alapján minden *először beiktatandó* tanulótlól okvetlenül megkövetelendő A beiratásnál továbbá köteles minden tanuló *újraoltási bizonyítványt* is bemutatni. Tizenkét évnél idősebb fiu felvételéről a tanártestület határoz. Ismereteinek mértékére megköveteltetik, hogy a népiskola IV-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal birjon. A felvételi vizsgálatnak minden a népiskolából a gimnáziumba lépő tanuló alája vettetik, ha bizonyítványt nem mutat föl.

A felsőbb osztályokba való felvétel a megelőző osztálynak sikeres végzésétől függ és vagy arról tanuskodó nyilvános iskolai *okmányok (bizonyítványok és értesítő)*, vagy ezek hiányában külön *vizsgálat alapján* történik.

A két tantárgyból elégtelen tanjegyet nyert tanuló a vizsgálat ismételtetése és javíthatása végett a felsőbb tanhatóságához

folyamodhatik: a kellőleg felszerelt bélyeges folyamodvány okvetlenül az intézet igazgatóságához legfőlebb július hó 3-ig nyújtandó be.

Három vagy több tantárgyból elégtelen előmenetelt tanusított tanuló nem folyamodhatván, az osztály ismétlésre utasítatik.

Minden tanuló első felvételre személyesen és atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azoknak valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni; — az illem pedig magával hozza, hogy a szülő gyermekét személyesen vezesse azon tanárokhoz, kikre annak nevelés-oktatását bizza. Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiok felvételekor alkalmas helyettest kötelesek bemutatni, kire a házi felügyeletet és a nevelésre nézve kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésökre bizott tanulókra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassák. *A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatónál; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást éppen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék. Egyébiránt a szülők gyermekeiket csak az igazgatóság által kijelölt egészséges szállásokon helyezhetik el, különben felvételére nem számíthatnak.*

Tandij-szabályzat.

Az államilag segélyezett székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumra vonatkozólag:

1. minden tanuló tartozik fizetni évenként:
 - a) 2 korona beiratási díjat;
 - b) 1 koronát az ifjusági könyvtárra;
 - c) 1 koronát a tanévvégi iskolai értesítő nyomtatási költségeire;
 - d) az orsz. tanári nyugdíj és gyámalap javára 6 koronát.
2. A szoros értelemben vett tandíj a kath. vallásu tanulókra 40 korona, a nem kath. vallásu tanulókra nézve 60 korona.
3. Az 1. pont alatt felsorolt díjakat tartozik minden tanuló

kivétel nélkül a beiratás alkalmával előzetesen befizetni; azok befizetési kötelezettsége alól senki sem mentetik fel.

A 2. pont alatt említett tandíj fizetésének kötelezettsége alól részben vagy egészben fölmentés adatik azoknak, akik kériek.

4. Azonban tandíjmentesség csakis jóviseletű, jól tanuló s szegény vagyoni viszonyok között levő ifjunak adatik.

Ehhez képest a kéréshez csatolandó az illetőnek:

a) iskolai bizonyítványa a megelőző tanévről, amely szerint erkölcsi viselete legalább szabályszerű volt és az egyes tantárgyak közül legfeljebb csak kettőből volt elégséges tanjegye a többiből pedig jeles és jó;

b) a szülők vagyontalanságáról szóló bizonyítvány az illetékes politikai hatóságtól (láttaozva az illető helység lelkésze által.)

Aki igazolja, hogy egyidőben három fia jár közép- vagy felsőbb iskolába (gimnázium, reáliskola, akadémia, egyetem, mű egyetem) s ha az illető tanuló előmenetele megfelel az előbbi a) pontban foglalt követelménynek, a tandíj felének fizetésétől felmenthető egyszerű kérelmére, még ha nem is egészen szegény.

5. A tandíjmentesség mindenkor csakis egy évre szól.

6. A tandíjmentességi kérések minden *tanév elején legkésőbb szeptember hó 15-ig a főgimnázium igazgatóságához adandók be.*

Az igazgató csakis oly kéréseket fogadhat el, amelyek kellően felszerelve a 4. pont alatt kívánt feltételeknek megfelelnek.

Az igazgató a beérkezett kéréseket szeptember hónapban a tanári testület elé terjeszti, amely azokat még abban a hónapban tartandó értekezleten tárgyalás alá veszi s mindenik teljesíthetősége felől lelkiismeretes véleményt mond s azt jegyzőkönyvre veszi. Az igazgató tartozik az összes iratokat október 1-ig a főtanhatóságához fölterjeszteni, hogy azok ügyében az igazgatótanács október havi rendes ülésében végleg határozhasson.

Fel nem szerelt avagy későbbben beadott kérések figyelembe nem vétetnek.

7. Az I. félév végén tandíjmentességüket elvesztik mindazok, kik elégtelen osztályzatot kaptak úgy, mint azok is, kiknek a rendes tantárgyak felénél többől van elégséges osztályzatuk, vagy az erkölcsi viseletből a szabályszerűnél rosszabb jegyet kaptak.

8. A tandíj fizethető egyszerre, vagy két részben is, de

március 25-ig mulhatatlanul az egész tandíj befizetendő. Akik a jelzett határidőig a tandíjat be nem fizették, sem annak befizetési kötelezettsége alól felmentést nem nyertek, a tanulók sorából tör- lendők.

A tandíjnak kellő időben való *be nem fizetése miatt kiuta- sított tanulókat a kiutasítás után 8 napon belül az igazgató, azontul pedig az igazgatótanács veheti vissza kellően megokolt folyamodás alapján a tandíjnak utólagos befizetése esetén.*

9. A tandíj pontos beszedéseért az igazgató felelős, aki azt köteles az illető alapokba való beszállítás végett felerészben min- dig december hó 31-ig, felerészben pedig június 30-ig, a főtan- hatósághoz számadás kötelezettsége mellett beküldeni.

A tandíj kezeléseért az igazgatót (vagy tandíj kezelésével megbízott tanárt) a szoros értelemben vett tandíjból 3°/₁₀ jutalom- díj illeti meg.

10. Ezen szabályzat az iskolai értesítőben közzeendő.

Figyelmeztetés.

1. *Görögnyelv pótlását célzó intézkedések.* Az 1900. évi XXX. törvénycikk az 1983-ik XXX. törvénycikket olykép módosította, hogy az V. osztályba lépő tanuló választhatja a görögöt vagy az ezt helyettesítő irodalmi tanulmányt és rajzot.

Olyan tanulóknak, kik hittudományi pályára készülnek vagy a tudományegyetem nyelvészeti, bölcsészeti vagy történelmi szak- osztályait akarják látogatni, a görögnyelvrre szükségük van; olyan tanulók, kik az előbb említett irányt nem választják, görögnyelv nélkül is boldogulnak s haladhatnak a felsőbb tanulmányokkal is.

A választásnál kiemelendő ok lehet az is, hogy a tanuló mennyire erős a nyelvekben, van-e érzéke és hajlama nyelv- tanuláshoz; ha gyenge a nyelvekben, különösen a latinban s nincs hajlama a nyelv- tanuláshoz, akkor célszerű a görögnyelv helyett az azt helyettesítő tárgyakat választani. Megjegyzendő még, hogy később is lehet az irányt változtatni — görög helyett irodalmi tanulmányt venni vagy megfordítva — irodalmi tanulmány helyett görögöt tanulni, ha az eltelt időre eső tananyagból képes az illető a pótvizsgát sikerrel letenni.

2. Azon tanulók, kik *finevelő intézeti alapítványokért* akarnak pályázni, *folyamodványaikat keresztlevéllel, iskolai-, orvosi, szegénységi és újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve*, legkésőbb július hó 4-ig a főgimnázium igazgatóságánál benyújthatják, de az illetékes lelkészi hivatal útján is folyamodhatnak.

3. A bizonyítványok nyilvános okmányok lévén, melyek az élet különböző körülményei között elkerülhetetlen szükségesek, azoknak gondos megőrzése és tisztán fentartása különösen a *szülőknek és gyámoknak* figyelmébe ajánlatik, miután a rendes iskolai bizonyítványok »*másodlatait*« (duplikata) csak az eredetiek elvesztét okadatoltan kimutató folyamodványra állíthatja ki az igazgatóság, ami rendszeren több időt vesz igénybe és költséggel jár. E szigor és megszorítás visszaélések elhárítására történik. Ez okból igen ajánlatos eredeti bizonyítványokat kézből ki nem adni, hanem hivatalos másodlatokat (copia) eszközöltetni, a kir. közjegyzőség útján hitelesíttetni s ezeket netalán folyamodványokhoz melléketül csatolni.

4. Kérjük a t. c. szülőket vagy gyámokat, hogy gyermekeik vagy gyámfiaik szemét, ha netalán szembetegségben volnának, a nagy szünidő alatt orvosilag kezeltessek; ellenkező esetben nem fognak felvételni az intézetbe.

5. A torna tanulása alól való felmentés mindig csak egy évre szól, az olyan tanuló, ki a torna alól magát mentesíteni akarja, szeptember hó 10-ig tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

XII.

Az 1909—1910. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

*Komolyan figyelmeztetjük a tanuló ifjúságot, hogy ócska, rongált
és befirkált könyveket nem szabad venni.*

I. osztály.

1. Kis Katekizmus. Szt.-Istv. Társ. II. kiadás
2. Bartha J. dr. Magyar nyelvt. I—II. o. II. k. 1904. Szt.-Istv. Társ.
3. Prónai Antal dr. Magyar olv. képekkel II. kia. »
4. Szamosi János Latin nyelvt. IV. átd. kia. Athen. 1902.
5. » » » olv. és gyak. » » » »
6. Dr. Márki S. Földrajz gimn. és reálisk. I. f. V. k. 1901 Fr.
7. Dr. Ormándi Természetrájk gimn. és reálisk. I. o. 1900 »
8. Gidró Bonifác Közöns. számtan II. kiadás 1908.
9. Huszka Rajzoló geometria I. rész. I. osztály Lampel
10. Imakönyv: Pokorny, Áhitat könyve.

II. osztály.

11. Pokorny Emánuel Ó-szöv. bibl. tört. köz. isk. 1901. Szi.
12. Bartha Magyar nyelvt. mint az I. osztályban.
13. Dr. Prónai Antal Magyar olvasókv. a köz. isk. II. o. sz.
14. Szamosi Latin nyelvt. mint az I. osztályban.
15. » » olv. és gyak. mint az I. osztályban.
16. Dr. Márki Földrajz II. f. A II. és III. o. IV. kia. Fr.
17. Dr. Ormándi Természetrájk II. oszt. Fr. 1900.
18. Gidró Számtan mint az I. osztályban II. kiadás.
19. Huszka József Rajzoló geometria II. o. sz. II. r. Lampl.
20. Imakönyv: Pokorny, Áhitat könyve.

III. osztály.

21. Pokorny Bibliái tört. Uj-szöv. Szi. 1902. II. r.
22. Bartha Rendszeres magyar nyelvt. III. oszt. Szi.

23. Dr. Prónai Magyar olvasókönyv III. oszt. Szi.
24. Szamosi Latin nyelvtan IV. átdolgozott kiadás Atheneum.
25. » Vida Latin olv. és gyak. gimn. III. o. Ath. 1904.
26. Orosz Alajos Német olv. és gyak. telj. nyelvt legújabb kiadás.
27. Ujházy László A magyar nemzet története I. r. 1900. Szi.
28. Dr. Márki Földrajz gimn és reál. II. r. 1901. Franklin.
29. Dr. Márki-Mihálovics Földrajz gimn. III. füz. 1903. Fr.
30. Gidró Bonifác Számítan középisk. als. sz. 1908. II. K.
31. Huszka Rajzoló mértan. Lampel III. IV. rész.
32. Imakönyv : Pokorny, Áhitat könyve.

IV. osztály.

33. Némethy Lajos Róm. kath. Szertartások IX. k. 1902. Lamp.
34. Négyesi Stilisztika IV. o. sz. III. kiadás 1900 Lampel.
35. Szamosi Latin nyelvtan IV. átdolg. kiadás. 1902. Ath.
36. Schulyt Dávid Latin olvasó és gyak. V. kia. 1888. Lamp.
37. Orosz Német olv. és gy. telj. nyelvt. legújabb kiadás.
38. Ujházy A magyarok története IV. o. II. r. Szi.
39. Borossay Algebra 1908. Szi III. kiadás.
40. Huszka József Rajzoló mértan. Lampel III. és IV. rész.
41. Tőkés Lajos Növénytan alapvonalai IV. jav. kiadás 1901.
42. Imakönyv : Pokorny, Áhitat könyve.

V. osztály.

43. Matuszka Kath. ker. hittan. V. o. sz. 1904. kiadás. Sz.
44. Négyesi L. Rhetorika III. kiadás.
45. Dr. Badics Magyar irod. olv. II. kia. 1901. Atheneum.
46. Dr. Csengery Homeros Iliása bő szemelv. Atheneum.
47. Dr. Gyomlay Homeros Odysseája Atheneum.
48. Geréb Szemelv. Herodotos tört. műv. 1902. Franklin.
49. Dr. Csengery Szemelv. Ovidiusból 1900. Franklin.
50. Schaumbach Cic. de Imp. G. Pomp. Or. ad Quiritas Franklin.
51. Dr. Molnár Latin stílusgyak. Baja 1902. Kollár A.
52. Szamosi Görög nyelvtan IV. k. 1901. Atheneum.
53. Szamosi Görög olvasókönyv III. kiadás 1900. Atheneum.
54. Orosz Német olvasókönyv a gimnáziumok V. VI. o. számára.
55. Orosz Német stílusgyak.

56. Szölgyémy Egyetemes tört. ó-kor. Lamp.
57. Róth-Vangel Állattan alapvon. V. kiadás.
58. Borossay Algebra Szi. III. kiadás.
59. Borossay Geometria I. rész. 1904. Szi.
60. Imakönyv : Pokorny, Áhitat könyve.

VI. osztály.

61. Matuszka Kath. ker. erkölcsstan.
62. Négyesi Poetikai olvasmányok.
63. Petőfi-Lévy Schakespeare Coriolanus III. kiadás.
64. Arany-Greguss; Molier, Tudós nők I. kiadás.
65. Dr. Badics Magyar irod. olv. a gör. pótl.
66. Csiky Gergely : Sophokles, Antigone.
67. Csiky Gergely-Sophokles, Elektra.
68. Szerellemhegyi Görög hitéleti és m. rég., gör. m. tört. I. k.
69. Cserép szemelv. Vergil Aeneisből
70. Titi Mivii ab urbe condita Lib. XXI. A. XXII. Kalmár E.
71. Szamosi János Görög nyelvtan I. rész. II. kiadás.
72. Dr. Schenkel-Horváth Chr. Xenoph. Cyr. An. VI. kiadás.
73. Br. Boros G. Szemelv. a gör. lantos költ. rem.
74. Orosz Német olvasókönyv a gimn. V—VI. o. számára.
75. Szölgyémy Egyetemes történelem II.
76. Orosz Német stílusgyakorlat.
77. Dr. Roth-Hankó-Melczer Ásványtan és Chémia.
78. Borossay Algebra 1908. III. kiadás.
79. Borossay Geometria I. rész.
80. Molnár Samu dr. Stílusgyakorlatok I—VIII.
81. Luther N. Logarithmus táblák.
82. Imakönyv : Pokorny, Áhitat könyve.

VII. osztály.

83. Demény Egyháztörténelem II. kiadás.
84. Váczy Magyar irodalom történet középisk. II. kiadás.
85. Badics » » olvasókönyv. III. kötet II. kiadás.
86. Schill Görög irodalom történet VII—VIII. o. sz. »
87. Szilasi Szemelv. Thukididesből 2 térkép II. »
88. Télyf—Kempf Demosthenes beszédei. »

89. Holub-Kempf C. Sall. Crispi De conj. C. et de bello Jug.
90. Holub-Kempf Catill et de bello Jugurtino II. kiadás.
91. Dr. Cserép M. Tullii Cic. pro P. Secio oratio.
92. » Szemelv. Publ. Verg. Mars. Aeneis.
93. Kempf. Szemelv. az Iliásból I. 1899. Jeles ir.
94. Dávid I. Szemelv. Herodetos műv. II. kiadás.
95. Weber, Goethe Herm. und Doroth.
96. Orosz Német stílusgyakorlatok.
97. Dr. Szemák Német olvasókönyv IV. rész. V. kiadás.
98. Szölgvény Egyetemes történelem új-kor.
99. Dr. Vörös Cyrill Kísérleti természettan.
100. Borossay Algebra 1908. III. kiadás.
101. Borossay Geometria II. rész.
102. Luther N. Logaritmus táblák.
103. Imakönyv : Pokorny, Áhitat könyve.

VIII. osztály.

104. Uhlarik Jenő Apologetika.
105. Váczy János Magyar irodalomtörténet II. kötet.
106. Schill Salamon Görög irodalom történet I. kiadás.
107. Dr. Péterffy-Gyomlay-Alexander Platon és Arist. I. kiadás.
108. Badics Magyar irodalmi olvasókönyv IV. kötet.
109. Wirth János Qu. Horat. Fl. oper. Vol. 2. II. k.
110. Németfhy P. Corn. Tac. Aur. ab. exc. d. Aug. Liber. I—VI.
111. Schubert Antigone Szövegkiadás.
112. Veress Ignác. Homer Odisséája I—III. ének.
113. Szamosi János Szemelvények Platon művéből.
114. Heinrich G. Wilh. Tell Schauspiel v. Fried. Schill. I. rész.
115. Dr. Szemák. Német olvasó IV. rész. V. kiadás.
116. Orosz Német stílusgyakorlatok.
117. A történelmi tankönyv a jövő tanév elején lesz kihirdetve.
118. Dr. Vörös Cyrill Kísérlet. természettan.
119. Borossay Algebra 1908. III. kiadás.
120. Borossay Geometria II. rész.
121. Luther N. Logaritmus táblák.
122. Imakönyv ; Pokorny, Áhitat könyve.

TARTALOM:

	Lap.
Soó Gáspár	3
I. Adatok a főgimnázium történetéhez	7
II. A főgimnázium igazgatóságának kezelése alatt álló alapítványok és alapok kimutatása	21
III. Az intézet felszerelése	26
IV. A rendes tárgyak tananyaga	32
V. Tanári kar	52
VI. Az ifjúság érdemsorozata	56
VII. Érettségi vizsgálatok	67
VIII. Testi nevelés	68
IX. Jutalmak	70
X. Statisztikai adatok	73
XI. A jövő tanév kezdetéről	82
XII. Tankönyvek jegyzéke.	87

